

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

št. 5 K. Kdor hodi sam ponj, pišča za leto samo 3 K. Narodna se pošilja na: Upravnštvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru. List se dodelja do odgovoda. Urdje "Katal. Slovenskega društva" dobivajo list brez posebne narodnosti. Posamezni listi stanejo 10 vln. — Uredništvo: Koroča cesta štev. 5. — Kopiji se ne vratajo. Upravnštvo: Narodna cesta štev. 5, vsprejema narodnost, inserira in reklamira. Za večkratne oglese primere popust. Inserati se sprostijo do tistih opštih. Na zapri reklamacije so posamezne proste.

Na sveti večer hudi boji z Rusi.

Na sveti večer in celo sveto noč Rusi hudo napadali naše čete. — Rusi zasedli Jaslo in Krosno. — Naši se umaknili ob Dukla-prelazu. — Uszoški prelaz v Karpatih naši osvojili. — Srbi razstrelili most med Belgradom in Zemunom. — Boji na Jadranskem morju. — Francozi izgubili v osemnajvnem napadanju 20 gorskih utrdb in do 200.000 mož. — Turki poročajo o uspehih nasproti Rusom in Angležem. — Sv. Oče se nadalje poteguje za mir. — Črno-vojniki letnikov 1887, 1888, 1889, 1890 vpoklicani.

Vedno naprej!

Vedno naprej in za to tudi vedno kvišku! Z velikim blagoslovom se izpoljuje to geslo nad našim listom. Prihodnje leto bo 49. leto, odkar kažemo slovenskemu narodu pot do Boga, do poštenosti, do sreče in do zadovoljnosti. V veselih in žalostnih dneh smo stali ob strani našega ljudstva, z njim smo se veselili, a z njim tudi trpeli. Marsikatero vojsko smo vojevali, a obhajali tudi marsikatero zmago.

Težke čase imamo sedaj, a ravno sedaj nam izkazuje slovensko ljudstvo svoje zaupanje bolj kakor kdaj poprej. Nikdar še nismo imeli toliko sotrudnikov iz vrst slovenskega ljudstva, nikdar še toliko narodnikov, a gotovo tudi nikdar toliko čitateljev kakor sedaj. Slovensko ljudstvo si samo piše s svojim listom, lahko rečemo s ponosom, ako pregledamo vrste naših sotrudnikov. Celona bojnišču ne pozabljajo slovenski mladeniči in možje na nas. Kadar jim dopušča čas, vzamejo svinčnik ter nam poročajo iz taborov, strelnih jarkov ter iz bolnišnic svoje vojne dogodek. Tako stoji vse slovensko ljudstvo s svojim hrabrim vojaštvom na bojišču v zvezi ter se z njim pogovarja in z njim razpravlja o tem, kar sedaj vsakega najbolj zanimalo.

Ker gremo vedno z ljudstvom naprej, zato tudi dobrì Bog blagoslavljva naše delo. Naš list neprestano napreduje. Sedaj hitimo s številom svojih narodnikov proti 20.000. In s tem postajamo ne samo na Slovenskem, ampak v Avstriji sploh eden izmed najbolj razširjenih listov. M' gremo z ljudstvom in z Bogom naprej, in za to tudi vedno kvišku. Hvaležno se klanjam za tako velik blagoslov ljubemu Bogu ter ga prosimo, da še nadalje podpira in blagoslavljva to naše podjetje, ki ima edin namen, služiti njemu v čast in ljudstvu v korist. Hvaležno pa se spominjam ob tej priliki tudi vseh naših narodnikov, dopisnikov, prijateljev, agitatorjev in somišljenikov, ki so nam bili vedno naklonjeni, magari da je ta naklonjenost zahvalila tudi žrtev od njih. Napredek lista, njegova višina, na kateri stoji sedaj ne samo glede vsebine, ampak tudi glede števila narodnikov, naj jim bo začenjanje in dokaz, da se niso trudili zaman.

Toda čas ne stoji, mi moramo v drugo leto, in zopet naprej. Prijatelji se ne zapuščajo, za to stojimo dalje skupaj in se podpiramo! Skrbimo, da bo z novim letom naš list res zahajal v sleherno slovensko hišo. Agitirajmo za nove narodnike! Vedno naprej! Dobrotno nebo pa naj blagoslovni naše delo.

Vsem, ki so z nami, želimo blagoslovljeno, srečno novo leto!

Slike iz vojne.

Angelj smrti jih je zanesel v tujo deželo . . .

Jožef Hazenmali, sedaj topničar, doma iz Sv. Lovrenca na Drav. polju, piše z dne 5. dec. iz mesta Homonna na Gornjem Ogrskem svojim staršem: „Predragi! Ker se mi je ravnokar ponudilo nekoliko časa, vam pšem par vrstic ter hočem popisati nekoliko čr-

tic iz dosedanjega svojega življenja. Zahvalo iskreno sem dolžen Bogu, da me je desedaj obvaroval strašnih nesreč, katere sem videl, da so se godile tu v vojski. Prestavljen sem od infanterijske kolone k topničarskemu polku, zapustil in poslovil sem se od mesta Krakov ter se peljal 3 dni in noči ter dospel na Ogrsko v mesto Homonna.

Kako žalostne posledice se kažejo povsod, po vsej deželi, sem videl na potovanju iz železnice. Na železniških postajah in restavracijah, kjer je prej rajo, vrelo in pelo vse polno ljudstva, je zdaj vse mirno, povsod vladala globoka tihosta. V tu in tam sem viden kakcer civilnega gospodarja, vsej, a žalostnega obraza in nekako potrtega srca. Sjajni cučino, ko se odigravajo tako strašni dogodki po svetu.

Ko sem v pondeljek 30. nov. dospel v to mesto, sem šel proti solnčnemu zatonu s svojim tovarišem (ki je od Sv. Jurija na Ščavnici) na hrib blizu mesta ter si ogledal naše in ruske postojanke. Ravnokar se je dovršil hud boj, napodili smo nazaj sovražnika Rusa, ki si je celo predvrnil priti čez Galicijo že na Ogrsko. Ko sva stala s tovarišem na hribu ter se ozirala v dolino na mesto, se je dvigal dim iz več pogorišč, ker so ravnokar Rusi mesto oropali, potem pa večnoma še požgali. Prebivalci so pa zbežali v tuje kraje ter si pri kakih sorodnikih poiskali zavetje, da obrnijo svoje življenje.

Ko dospeva s prijateljem na vrh tega hribčka, ostromiva. Pred seboj vidiva strašen prizor, ne vem, ali so to sanje ali je žalibog resnica. Pa oh, gotova resnica je! Veliki kipi mrljev ležijo tam, s krvjo oblit, kazoč zobe in s razprostrnimi rokami, mrtvaška je njih barva, vse kaže, da jih je objel smrtni sen, angelj smrti jih je zanesel v tujo, tisto deželo, kjer ni več trpljenja, prelivanja krvi in preganjanja nobenegega! Bilo jih je na stotine in stotine, veliko med njimi tudi sovražnikov. Solnce je zašlo in v duhu sem kličal k njemu: Oh, solnčice zlato, kaj jemlješ že slovo, ne pojdi ti od nas, ne pojdi še za goro! A nič ni hotelo slišati, zatonilo je za gore in tudi jaz sem zapustil s tovarišem to žalostno gomilo! Zdelen se mi je, kakor da bi slišal njega odmev: Dovolj, dovolj krvi je že prelite, ne more je popiti zemlja več . . .

Končno Vas vse iz srca pozdravljam ter želim vsem iz daljne tujine vesele božične praznike, da bi jih obhajali v vsej sreči in tistem miru, ki ga je božje Dete ta sveti večer prineslo na zemljo!

Slovenski pionirji rešili 440 vojakov nemške Hindenburgove armade.

Slovenski pionir nam piše s severnega bojišča dne 19. decembra:

Naznam vam, da sem po dolgem hrepenuju vendar enkrat dobil našega „Slovenskega Gospodarja“ v roke od doma, dačel sem na rusko moje bližu Krakova. Z velikim zanimanjem sem čital o junaštvu naših slovenskih polkov, posebno od našega 87. pešpolka, kako se hrabro bojuje za domovino. Tudi mi pionirji od 3. stotnije 3. pionirskega bataljona smo že dostikrat pokazali svojo hrabrost. Bilo je dne 4. septembra pri Jožefovem na Ruskom. Naša stotnija je bila prideljena nemškemu koru. Bilo je levo krilo tega kora, ki se je bojeval pred Lublinom pri naši ar-

madi. Par dni poprej smo napravili most čez Vislo, ki je malo večja kakor Drava. Kar dobimo dne 4. septembra povelje, da moramo most podpreti, ker se sovražnik približuje. Ko smo bili s podiranjem mostu gotovi, prikoraka naenkrat na nasproti breg še 400 nemških vojakov. K sreči smo še imeli 4 ruske lesene ladje, in hitro smo jadrali na ono stran. Ker so bile ladje slabe, smo morali Nemce dvakrat čez Vislo voziti. Seveda so hoteli prvikrat vsi v čolne, ker so bile kroglice iz ruskih topov vedno bližje. Ko smo pa drugokrat čez reko peljali, so že padači kroglice bližu nas v vodo. Jaz sem bil na krmilu. Nekaj metrov od mene je padla granata, da sem bil ves moker. Hvala Bogu, da je bila votna globoka čez 3 metrov. Ruska granata nam ni nič škodovala, namreč ko se je na dnu Visle razpočila. Tako smo srečno nemške vojake čez vodo spravili. Bili so nam zelo hvaležni, nam avstrijskim pionirjem. Nemški časniki so nas obdarovali s cigaretami.

Kmalu nato pa smo se umaknili na hrib, v ope. Naenkrat zagledamo krdele vojakov bežati proti bregu, kakor poprej onih 400 Nemcev. Hitro pogleda poročnik skozi daljnogled in spozna, da so to nemški vojaki. Poveljnik pravi: Delo je zelo nevarno, pa junaško! Fantje, izkažimo se, da smo hrabri avstrijski pionirji! Kdo hoče prostovoljno te Nemce rešiti s čolni? Priskočilo je 12 pionirjev k poročniku in so leteli kolikor so jih noge nesle proti vodi in že so se peljali čez Vislo. Kar opazi ruska artillerija na drugem bregu naše hrabre pionirje. Zagela je strašno streličati na naše vrle junake. Kakor toča so padali šrapneli in granate okoli njih. S hriba smo opazovali to junaško igro. Kar strelčel sem in prosil Boga, da bi rešil moje tovariše iz tega strašnega položaja. Bil sem uslušan. Komaj so se pionirji in Nemci pripeljali na našo stran, že so bili kozaki pri vodi na oni strani. Do solz ginjeni so se nemški vojaki od veselja nam zahvaljevali, da smo jih rešili smrti, ali ruskega ujetništva. Nemcev je bilo 40 mož. Cež tri tedne je bilo onih 12 pionirjev, ki so rešili Nemce, obdarovanih s srebrnimi kolajnami prve vrste. Bilo je devet Slovencev in pa 3 Nemci. Cela naša pionirska stotnija je bila povabiljena od nemškega kornega poveljnika in od našega presv. cesarja, da smo rešili 440 nemških vojakov iz tako nevarnega položaja.

Dne 9. septembra je zopet dobila naša stotnija povelje, da mora na drugem hribu narediti okope za topove. Hitro smo odkorakali na dotično mesto. Poleure od tam je stala naša baterija in dosti drugih vozov s streličom in žvežem. Ko smo že nekaj časa kopali, zagledamo, da se pomika neka sovražna armada na drugem hribu proti nam. En čas smo mislili, da je to nemška armada. Drugi so zopet rekli, da je ruska. Poslednji so imeli boljše oči. Posebno konjeništvo se od našega težko razločuje, ker je precej enako naši, nemški in ruski.

Čez nekaj časa prileti od tiste strani granata. Sedaj smo pa hifro spoznali, da je sovražnik. Našega modrovana je bilo konec. Kakor blisk smo spustili lopate in puške v roke. V eni minutu smo bili že v bojni vrsti in razvila se je huda bitka. Rusov je bilo okoli 3000, imeli so 12 topov, strojne puške in dosti konjeništva. Nas je bilo 300 pionirjev, in pol stotnije saperjev, vsega skupaj okoli 500 mož, s 4-topovi, brez strojnih pušk. Začeli smo streljati na so-

vražnika s tako silo, da se je moral ustaviti. Tudi na nas so leteli šrapneli, posebno na našo baterijo. Marsikateri naš junak se je zgrudil. Posebno sovražnikove strojne puške so sipale na nas silni ogenj. Pa hvala Bogu, malo previsoko so merili ruski tekmeči.

Strojne puške so dandanes najpogubnejši ogenj. Kamor te kroganje priletijo, tam je cela bojna črta uničena. Tako smo se borili dobro uro. Tedaj sem videl, da so ruski vojaki slabí junaki. Niso si upali naprej. Bilo jih je petkrat več kot nas. Še nazaj so se pomikali. Na desnem krilu so hoteli kozaki prodreti, pa smo jih hitro zavrnili. Sedaj nam je pa prišel naš infanterijski pešpolki štev. 31 na pomoč. Pionirji smo morali nazaj k našemu kornemu poveljništvu. Naš stotnik si je pridobil srebrni zaščitni križeč, moštvo pa najvišjo poohvalo, ker je tako malo krdelce poldruge uro zadrževalo petkrat močnejšega sovražnika. S tem smo rešili našo baterijo in zadostovali gradiva. Ako bi mi smeli toliko vojakov, kakor Rusi, bi se Slovenci že davno v Petrogradu izprehaljali.

Pozdrave in veselo Novo leto želi pionir Andr. Vincen, 3. stotnika, 3. pionirski bataljon.

Kako smo se vozili v bolnišnico.

Anton Bezjak, služil pri 97. pešpolku v Trstu, doma pri Sv. Marjeti v Samušanah piše:

Ljubi starši! Že deset dni sem bil neprenehoma v ognju. In na dan 28. oktobra so se vspale na nas krogle, granate in šrapneli, kakor toča, ki prihrumi v najvišji nevihti. Tudi mi smo odgovorili s tako silnim ognjem, da ni bilo videti nič drugega, kakor goreče nebo, ki se je žarilo nad nami. Velikanski ognjeni bliski so šumeli po zraku. Mene in tudi več prijateljev je zadelo. Težko, zelo težko, smo zapustili svoje prijatelje v bojni črti. Klicali smo jim: „Bratje, držite našo ljubo domovino, da bo stala tako močna, kakor skala katoliške cerkve! Imejte zaupanje, da hočete zmagati. Z znamenjem sv. križa pojrite še nadalje proti sovragu!“

Težko smo pričakovali vozičkov, ki so nas odpeljali. Tri ure smo se vozili na vozovih. Tisti, ki nismo bili ranjeni na nogah, smo šli zraven vozičkov, da smo prepustili večji prostor tistim, ki so grozno vzduhivali od prevelikih bolečin. Popoldne ob treh smo se pripeljali na kolodvor, potem čakali vlaka do drugega jutra. Ko smo se naložili v vlak, smo oddržali vedno dalje in dalje po ogrski zemlji. Še le peti dan smo se pripeljali v bolnišnico. Med vožnjo je eden izmed ranjencev izdihnil svojo dušo. Bil je slabo obvezan in mučka. Obraz mu je bil tako srčkan, kakor bi nam še hotel reči: „Srečno! Fantje, držite se, jaz umiram!“ Zima je bila na bojišču tako huda, da vam ne morem popisati, kako nas je zeblo. Na dan 5. novembra smo se pripeljali v bolnišnico Mežkövesd na Ogrsko. Iz srca me veseli, da imam še tukaj svojega znanega prijatelja J. Hudžarja iz Formina. Težko nama je, da si ne moremo nič dogovoriti med ogrskimi strežniki. Le pozdravki iz naše slovenske zemlje nas razveselijo.

Tisoč iskrenih pozdravov pošiljam vsem domaćim, botri in tetici Ožinger, častitemu g. katehetu in častitemu g. župniku ter želim vesele božične praznike in srečno Novo leto! Na svodenje!

Iz dnevnika slovenskega vojaka.

Kot star prijatelj „Slovenskega Gospodarja“ si ne morem kaj, da ne bi bralcem cenjenega lista napisal par vrstic iz svojega dnevnika v vojski.

Bilo je dne 28. avgusta ob 8. uri zvečer, ko je izstopil naš prvi maršbataljon 47. pešpolku po štirinevnim vožnjim na postaji Vanki okoli 15 km severno od Lvova. Našli smo tam prve ranjence, ki so napolnili postajo. Bili so ranjenci prvega spopada od 26. avgusta. Njih krvava obleka in rane ter okrvavljeni orožje nas je nekako neprizjeto dirnilo, tako, da se je nekaterim izvih zdih: „Bog nam pomagaj!“ Koraliki smo potem celo noč in še celi drugi dan ter tako ob 4. uri popoldne dospeli v bližino naše bojne črte. Ko smo kuhalili svoje konzerve, so nas že pozdravljale ruske kavke — šrapneli in granate, ki so udarjale nekaj metrov nižje pod našimi tovariši v hrib tako silno, da se je tresla zemlja kot ob močnem potresu. Naša artilerija — 2. baterija — jim je odgovarjala, a je silno trpel od ruskih krogel. Noč se približa, precej se je že stemnilo, ko zaukaže naš podpolkovnik, da se naj vsaka stotnija zase spusti v teku po strmem gozdu navzdol in potem na prednji hrib, našim polkom na pomoč, da se tam zarijemo v okepe. Med tem potom hitimo skozi že gorečo vas, kjer nas ob ognjem svituj zapazio Rusi ter začeno streljati, kot bi si pal orehe na boben. Kroganje so brenčale, kakor bi se rojile čebele in že so se slišali posamezni vzdih za detih, ko zagledamo nekaj belega v črni temi; bilo je pokopališče z belimi kamnitimi križi, za katere se hitro poskrijemo. Nisem še čepel dobro minuto za križem, in „čap“, že se razbijajo krogla ravno v sredi križa pred menoj, da se je kar razdrobil. Hvala Bogu, si mislim, dobro me je obvaroval.

Nismo dolgo čepeli tam, ko dobimo povelje: „Naprej, na grič!“ Sopihajoč smo ga kmalu dosegli. Grozen prizor se nam je nudil od tam. Pred gričem se je razprostiral proti severu in zahodu obširna ravnina,

posuta z dolgimi vasmi, ki so bile vse v ognju, da je bila videti cela ravan kakor skupno goreče morje. Živina je strahovito tulila v gorečih hlevih, ljudje so bežeč kričali, otroci jokali. Ruska artilerija pa je streljala pri gorečih vaseh venomer. Kar po 10 topov se je naenkrat sprožilo, da je treskalio in se treslo hujše, kakor v najvišji gromoviti nevihti. V grozni sliki se nam je kazala vsa grozovitost vojske in Rusov, ki niso prizanašali nobeni koči, da bi je ne pozgali. Tega strahovitega prizora v oni noči ne pozabim, če bi živel tudi še sto let.

Med tem pa smo mi pridno kopali in rili po zemlji, delali smo dolge rove celo noč, da je v nedeljo, dne 30. avgusta izgledal ves grič kakor trdnjava. Misli smo: Tukaj nas pa Rusi ne bodo pregnali, če nočeo pocepati s krvavimi glavami pred nami v ravnini; ali prišlo je drugače! Na vse zgodaj so začeli bruhati ruski topovi ogenj na nas s tako silo, da je pritulilo zaporedoma kar naenkrat po 6–18 granat in šrapnelov, ki so sejali svinčeni fižol po naših vrstah.

Tako smo prebili vso nedeljo, ne da bi imeli posebno velikih izgub, ker nam šrapneli v strelske jarkih niso mogli do živega, le če je zadelo kaka granata naravnost v jarek, je bilo ubitih navadno do pet mož. Noč od 30. do 31. avgusta je bila precej mirna.

Napočil je 31. avgust. Začuden se oziramo na postojanke, kjer je bila prejšnji dan naša artilerija, — bile so prazne. Artillerija je dobila po noči povelje, da se mora umakniti nazaj. Bilo se je namreč batiti, da nas ne zajamejo Rusi; ker na levi in desni strani ravnine se je razprostiral v južni smeri proti Lvovu obširni gozd in pas, v katerem so Rusi prodirali z vso silo z velikansko premočjo, hoteč našo divizijo na onem griču ob obeh krilih obkoliti in zajeti. Naša naloge je toraj bila, zadržati sovražnika tako dolgo, da se more naša artilerija še o pravem času umakniti. V jutranjem mraku že vidim na obeh straneh zaporedne vrste Rusov v toliki množini, kot bi razdržal velik mrvavljinjec. Začnemo streljati ali izdalо nič; če smo Avstrije sprožili 10 pušč, priletelo je nazaj 100 ruskih krogel. Rusi se približajo na 100 korakov, ko nam znašanka streliva. Rusi so to takoj zapazili ter se pripravili na splošen naskok. Kaj sedaj storiti? Tudi mi nasadimo bajonet ter se pripravimo prodati svoje življenje kolikor mogoče draga za milo nam domovino. Že stojimo le še kakih 80–100 korakov drug drugemu nasproti, kažoč si brušena bodala, ko pride povelje: „Iz jarkov ven in nazaj!“ Nespatmetno bi milo, se ustavljal več kot 20-kratni ruski premoči. To bi ponjenalo toliko, kot samoumor. A žal se je začel za nas še le pravi pekel. Frčale so ruske svinčenke kot gosta toča za nami. Že smo imeli poprepri jarkih prostem, župadala, župadala tretjina. Marsikateri moj prijatelj-tovariš je, zadel od kroglice, klical: „Jezus! Marija! Pomagajte prijatelji!“ Ali kdo bi mu mogel pomagati v tem divjem teku, ko je moral vsak sam biti zadovoljen, da je odnesel še živ svoje pete. Hitel smo dobro uro nazaj, kjer smo se zopet zbrali ter položili ranjence v neki hlev, kjer smo je morali, se zopet umikajoč, zapustiti nemili usodi. Nismo še bili do 700 korakov od onega hleva, ko so že udarjali vanj šrapneli. Nedolgo in že je bil hlev s ranjenci v ognju. Kaj se je zgodilo z ubogimi našimi ranjenci, si lahko predstavljaš, dragi bralec, sam. Opravičeno so se mi vzbujale ob takih prizorih misli na besede v litanijah: Kuge, laktore in vojske, reši nas, o Gospod!“

Vsem prijateljem in tovarišem veselo novo leto!

Ivan Šerbinek,

Rusi se dajo mirno ujeti.

Vojak A. J. od Sv. Križa na Murskem polju, ki je bil od časa mobilizacije pri trdnjavskem topnicaškem polku v Poli, je pisal dne 10. decembra svojim starišem sledeče pismo:

Predragi mi domači! Gotovo ste v skrbeh za me, ker vam že več časa nisem pisal. Tukaj, odkoder Vam pišem, smo že pet dni in kakor je razvidno, ostanemo še delj časa tukaj. Naš kraj je blizu božje poti Marija Čenstohovska. Tukaj že slišimo, kako da streljajo s topovi na Ruse. Po dnevu se počanje še manj sliši, po noči pa streljajo tako, da je sam strel in blisk. Strojne puške pojejo smrt, da je strašno slišati. Od Rusov nismo daleč proč, kakih 6 km. K nam sem že hvala Bogu ni več kakor en šrapnel priletel, ki pa se je kakih 150 m pred našo baterijo razpočil in tako nam ni nobene škode naredil. Zemlja je tukaj seslavljena iz samega peska, ceste, kot si sam lahko predstavljam, so skrajno slabe, vozi se z največjo težavo. Posebno naše težke havbicne (zdaj sem pridjan z težkim havbicam) le težko spravimo naprej. Hiše so tukaj večinoma lesene. Mrzlo še tukaj po mojem mnenju ni bolj, kakor pri nas na domu. Tudi snega še ni, Solnce nas čudno varja. Ždi nam se, da tam, kjer pri nas zahaja, tam tukaj izhaja. Špimo tukaj na prostem. V zemljo se skoplje jama, pokrije se s smrekovimi vejami, ker imamo blizu lep gozd in koča je gožova. Seveda ni tako toplo, kakor ob zimskem času pri nas doma za pečjo. Po noči krimo, da se povsod žari. Setve so precej lepe, ali le škoda, da so večinoma unčene. Vinogradov tukaj ni kupiti tukaj ne moremo nič, za jesti ni dobiti nič. Na Poljskem je za prebivalstvo kruh nekaj zelo dragega, ker ga nimajo nikjer. Izjemoma se dobi le kuhan čaj. Nekaj od naših si je hodilo predvčeraj od ruskih vojakov krompirja „izposoditi“, imajo ga namreč od nas mnogo zakopanega. Pri tem so ujeli naši pet Rusov. Kakor se mi zdi, se namreč Rusi radi da-

ujeti. Kakor pravijo infanteristi, ki vsaki četrti dan gredo na stražo, pridejo avstrijske in ruske patrule zelo blizu skupaj in pri tem se čisto mirno pogovarjajo. Naš vojak Rusu postreže s cigaretami, oni pa mu da rozeto raz kapo, ali pa gre kar z našimi v naš tabor.

Kakor sem že prej omenil, je tukaj zelo slabo, ker se nič ne more kupiti, še vedno težko dobimo tu. Da bi se vojaki umivali in prali, to še pa misliti ni, torej ni čuda, da vojaki, ki so že več tednov pred nami tukaj, polni mrčesov. — Na vse sem pripravljen, kakor je božja volja.

Prišrčno Vas vse morebiti zadnjikrat pozdravlja Vaš Alojz.

Boj za peč.

Bilo je pri Kakalarszewem v Galiciji. Zakopni jarki sovražnih prednjih straž so bili oddaljeni med seboj samo kakih 300 m. Sredi med temi zakopnimi jarki je stala hišica, v tej hiši pa velika železna peč. Vreme je bilo mrzlo in vojaki v zakopnih jarkih so se tresli mrza. Med njimi pa niša in v hiši velika železna peč. Toda to peč dobiti iz hiše ni bilo lahko. Tudi Rusi so imeli poželenje po njej. Ko so naši vojaki poskusili, poslati patruljo v hišo, ki naj bi vzele peč iz nje, so začeli Rusi strašno streljati. Rusi so bili prav tako mraz kot našim vojakom in tudi oni so si želeli, dobiti peč v roke. — Naši so vseeno poskusili še enkrat boj za peč. Od obeh strani se je začelo streljanje, med tem pa so naši prišli do hiše, vzeli železno peč iz nje in jo odnesli v zakopni jarek. Vsa stvar bi bila pravzaprav smešna, da ni pri tem padlo 6 Rusov, na naši strani pa sta bila 2 ranjena.

Sest mrtev in dva ranjence — zaradi železne peči. To je boj v mrazu.

Dva Avstrijca streljala za stavo.

List „Berliner Post“ piše o naših avstrijskih vojakih: Avstrijski vojak je v resnici cel junak, kar se tiče poguma, odločnosti in neustrašenosti. Kdor ima priliko — tako nam piše nemški častnik, ki se udeležuje vojske na avstrijski strani — opazoval dan za dnevom vrline avstrijskih vojakov, ta se mora naravnost čuditi, kaj avstrijski junaki s svojim živahnim nastopom vse dosežejo. Svest si svojih dolžnosti, ne gleda avstrijski vojak ne na levo, ne na desno, ampak s krepko voljo premaga vse vojskine težave, če so tudi še tako hude. Avstrijec na vojski ohrani svojo veselo razpoloženje in tudi v bližini smrti ne postane žalosten. O avstrijskem vojaku bi se lahko reklo z velikim nemškim državnikom izza L. 1870: „Naš vojak je vreden, da se ga poljubi!“ O bitki pri Lvovu se priporavlja sledeci zanimivi dogodek: Vojaki so ležali v strelske jarkih. Avstrije so bili Rusom zelo blizu. Tedaj je opazil nek avstrijski častnik, kako sta avstrijska vojaka v najhujšem šrapnejskem ognju streljala iz okopov ter sta za stavo streljala na Ruse. Po vsakem strelu sta dajala drug drugemu denar — kronske. Častnik je vprašal, kaj to pomeni. Zvedel je, da sta streljala Avstrije za stavo. Drug drugemu sta, predno je kateri oddal kak strel, pokazala Rusa, katerega naj podere s kroglo na tla. Vsak Rus je stal eno krono. In to se je godilo v najhujšem ognju. Če se je kak Rus le malo pokazal izza okopa, že ga je Avstrije pokazal svojemu tovarišu, češ: „Tega le vzemi na muho!“ In strelec je moral zadeti. Kdor je izgubil stavo, je moral plačati globo. In tako je šlo naprej. Strelec sta zadevala vedno bolje. Dasirovno se je stava vršila v najhujšem ognju, vendar nobena sovražna krogla ni zadelo katerega naših vrlih strelcev. Častnik je na zadnje naša junaka, dasiravno ga je njuna korajza izredno veselila, poklical in jima veljal, naj se vrneta v okop.

Otrok avstrijskega regimenta.

Neki častnik z Dunaja je prišel na svojih poizvedovanjih v zapuščeno vas na Rusko-Poljskem. Med gramozom podrete hiše je našel do trileta starega dečka, ki je začel, ko je zagledal častnika, na vso moč kričati: „Rus! Rus!“ Mahal je z ročicami, kot da bi se hotel ubraniti častnika. Otroku se je poznalo, da je mnogo prestal. Častnik je poiskopal dečka potoljiti in poizvedeti, kako mu je ime. Ko se je deček pomiril, ga je vzel častnik v naročje in ga nesel do postaje, kjer se je nahajjal tren. Bil je to ljubeznički deček, toda zelo zanemarjen. V laseh je imel polno gozlanj. Umili so ga in očedili.

Med tem se je raznesla med častniki novica, da je poročnik B. „ujel Rusa“. Vsi častniki so ga prišli gledati in se srčno smejavati, ko so zagledali dečka, ki je veljal za „ujetega Rusa“. Prinesli so mu kruha, čokolade in drugo. „Ujeti Rus“ je postal kmalu ljubljenec vseh. Napravili so mu posteljo s tem, da so v velik zabolj, v katerem so bile prej konzerve, dali slame in odel. Ta postelja je mlademu „Rusu“ dopadla.

Ker pa je bilo treba dati malemu tudi ime, so častniki sklenili, da naj bo krščen. Gospod kurat ga je krstil, častnik, ki ga je v vasi našel, pa je bil njen bober. Dali so mu krstno ime Franc Jožef Viljem, priimek pa Vojska. Za krstno darilo so mu častniki kupili obleko, tako da izgleda mali deček sedaj prav dobro. Za igračo pa so mu vojaki preskrbel kozo. Tako je postal mali deček ljubljenec regimenta. Če se regiment seli, posade dečka v zaboju na voz, da se pelje z njimi.

Častniški zbor je sklenil, da bo pustil na stroše častnikov dečka vzgojiti.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 30. decembra.

Na severnem bojišču trajajo boji z Rusi z nezmanjšano silo naprej. Celo na sveti večer in na sveto noč so vznemirjali naše čete s hudimi napadi. Naše čete so to Rusom posebno zamerile in odbijale so napade s tako silovitostjo, da so imeli Rusi velikanske izgube.

Ker je v zahodni Galiciji nastala nevarnost, da naši obkolijo Ruse, je ruski vojskovodja veliki knez Nikolaj Nikolajevič zelo pomnožil rusko ažmado v Galiciji. Vsled ruske premoči so se morali naši nekoliko umakniti in sicer v zahodni smeri proti Gorlicam (ki ležijo izhodno od Krakova), in v južni smeri na grebene karpatskih prelazov.

Vsled tega je še naša junaška posadka v Prezemyslu vedno obkoljena. Po zrakoplovih prihajači poročila iz trdnjave, ki pravijo, da se našim v trdnjavi prav dobro godi. Ruski napadi so slabotni, da jih naši prav lahko odbijajo. Posebno dobro služijo našim 30'5 cm topovi.

Na južno-izhodni strani Krakova smo se umaknili.

Dunaj, 29. decembra.

Avstrijski generalni štab uradno razglasja: Ruska osma armada, ki je pred kakimi osmimi dnevi začela napadljivo nastopati proti našim četam, ki so prodre čez Karpat, je dobila svežih moči in se je ojačila po novih divizijah tako močno, da je bilo potrebno, da so se naša krdela umaknila na višine ob karpatskih prelazih in v prostor pri Gorlici (južno-izhodno od Krakova). Položaj na ostali naši bojni črti na severu radi teh dogodkov nič ne trpi.

Rusi tudi na božični večer niso mirovali.

Dunaj, 29. decembra.

Casnikar Roda-Roda poroča iz bojišča: Iz neurađnega vira sem dobil podrobne podatke o splošnem ruskem napadu, ki se je izvršil na sveti večer na avstrijske postojanke v srednji Galiciji. Naše čete so bile radi motenja božične noči tako razjarjene, da so s srđitimi protinapadi porazile velike sovražne oddelke in so mnogo Rusov ujeli. Rusi so bili vsled avstrijskega nenavaden silnega protinapada presečeni ter so navadno vrgli orožje proč in vzdigovali roke v znamenje, da se udajo. Ob 11. uri po noči je bil ruski napad popolnoma odbit. Dvajdo tristi soč mrtvih sovražnikov je pokriveno bojišče; ostali pa so se v divjem begu umaknili. Drugi večer (na Božič) so Rusi napad že zopet obnovili. Tudi takrat je trajala borba pozno v noč.

V Petrogradu si želijo miru.

Rimski „Giornale d'Italia“ javlja iz Petrograda: Neuspeh zadnje mogične ruske ofenzive proti Avstrijem in Nemcem, ki naj bi bila prinesla odločitev, je najširše ruske kroge zelo razočaral. Pogajanja z Japonsko, tikajoča se udeležbe japonske armade na ruskih bojiščih, so ostala brezuspešna. Tudi na carskem dvoru samem se je pojavila mirovna struja, katere načeljujeta carevna in grof Witte. Veliki knez Nikolaj pa je še vedno za brezpogojno nadaljevanje vojne.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, dne 30. decembra.

Odkar je izšla božična številka našega lista, so se izvršile na našem balkanskem bojišču velike spremembe. Vsled našega zadnjega umikanja iz Srbije je cesar takoj poslal zaupno vojaško osebo na bojišče, da preišče vzroke našega umikanja. Dognalo se je, da je vrhovo vodstvo sicer imelo pred očmi glavni cilj vojskovanja, premagati sovražnika, da pa se ni oziralo na razne neizprenemljive težkoče v srbskem ozemljiju. Armada vsled slabega vremena in slabih cest ni dobivala živila in streliva za seboj. Cesar je nato upokojil poveljnika Balkanske armade, generala Potioreka. Na njegovo mesto je bil imenovan za poveljnika nad vodvoda Evgen. O njem gre glas, da je nadarjen častnik ter zelo blag in ljudomil človek. Kot načelnik Evgenovega generalnega štaba je imenovan feldmaršallajtnant Kraus. Ker je bil Potiorek tudi upravitelj Bosne in Hercegovine, je imenovan njegovim naslednikom general pl. Sarkotič, rodrom Hrvat.

Obenem se je uradno razglasilo, da so Črnogorci že ob začetku vojske zasedli ozek pas Dalmacije južno od Kotorja med Budvo in Špico ter ga še niso zapustili; da se Črnogorci nahajajo tudi na

obmejnem ozemlju Hercegovine, izhodno od Trebinja; in da se nahajajo Srbi na bojsanskiem ozemljima, jugoizhodno od Sarajeva, med Fočo in Višegradom, in da tudi takrat niso zapustili tega ozemlja, ko so naše čete začele zadnjici prodirati v Srbijo.

ČrnoGORCI so se zadnji čas začeli živahnogibati na hercegovinskem in dalmatiniskem ozemljiju. O spopadih s Srbi ni nobenega poročila. Bržkone ima tudi Srbija polne roke dela, da na novo uredi svoje čete.

Rusi, Francozi in Angleži pošiljajo Srbom neprestano strelivo, živila in obliko. Tudi Grki podpirajo Srbe na vse mogoče načine.

Crnogorci napadajo.

Dunaj, 29. decembra.

Avstrijski generalni štab uradno poroča: Na balkanskem bojišču so se začeli ČrnoGORCI živahnogibati, njih gibanje pa je ostalo brezuspešno. Pri mestecu Trebinje (v Hercegovini) so naši brez posebnega napora odbili črnoGORCI napad na predozemlje trdnjave. Sovražna artillerija je morala obmolkniti. ČrnoGorska artillerija je obstreljevala tudi močno avstrijsko obmejno utrdbo v pokrajini Kriovšje (v Dalmaciji nad Kotorom). Ves trud in napad ČrnoGORCEV je samo ob sebi umetno ostal brez uspeha.

Laži o Sarajevu.

Nekateri širijo okoli laži, da je Sarajevo obklojeno. Da so te govorice lažnjive, priča najbolj dejstvo, da časopise iz Sarajeva vedno redno dobivamo.

Srbija proti Bolgariji.

Bolgarija si je kupila podonavske parnike, da bi spravila že pred vojsko v Avstro-Ogrski naročeno muncijo domov. Srbija pa je sedaj prepovedala Bolgariji, da bi peljali njeni parniki muncijo po Donavi, češ, da je v Donavi preveliko min. Na Bolgarskem je vsled tega nastalo velikansko razburjenje. Vsi listi brez razlike strank zahtevajo, naj Bolgarija prevoz izsili.

Srbija potrebuje pomoči.

Petrogradski list „Rje“ piše: Srbski uspehi v sedanji vojski niso tako izraziti, da se Rusiji ne bi bilo treba več brigati za svojega srbskega zavezniča. Tako so se izrazili merodajni vojaški strokovnjaki, ki jim je sedanji položaj v Srbiji dobro znan. Ko se bo napadljivo prodiranje v Srbijo (po avstrijskih četah) zopet obnovilo, Srbija ne bo več v stanu, se upirati napadu, ker ji bo zmanjkalo najpotrebnjšega vojaškega gradiva in ker je srbska armada že močno izmručena in so njene moči že skoro popolnoma izčrpane. Srbija potrebuje nujne pomoči od zunaj, a se v tem oziru ne more zavesti ne na Grčijo, ne na Rumunijo, še manj pa na Bolgarijo. Rusija pa radi vojske z Avstrijo in Nemčijo nima nobenih sil na razpolago, da bi šla z njimi Srbiji na pomoč.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, dne 30. decembra.

Francozi in Angleži so svoje veliko upopolno prodiranje proti nemškim postojankam prav draga plačali, kajti izgubili so okrog 200.000 mož, a uspehov niso dosegli prav nobenih. Nemci so povsod odbili njihove napade, na mnogih točkah pa celo napredovali. Glavni sunek proti Nemcem se je izvršil pri mestu Chalons sur Marne, torej na središču nemške armade. Če bi se bilo Francozom posrečilo, tu prodreti nemške vrste, bi bila nemška armada ločena v dve skupini, kar bi povzročilo, da bi se morala celo nemška armada umakniti iz sedanjih postojank.

Francija si želi miru.

Bruselj, 29. decembra.

Iz Pariza se poroča, da so se razni francoski poslanci v svojih razgovorih na hodnikih francoske poslanske zbornice izrazili, da si prebivalstvo omljih francoskih pokrajin, katere so zasedle nemške čete, močno želi miru. Poslanci so javno povedali vladu, da se trajno ne bodo mogli ustavljati nevarnemu razpoloženju vojilcev, katere zastopajo.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, dne 30. decembra.

Kakor na evropskih bojiščih, tako tudi na rusko-turškem bojišču v Kavkazu slabo vreme zadržuje vojevanje. Turška uradna poročila vedno poročajo o uspehih turškega orožja. Posebno na desnem ruskom krilu (ob Črnom morju) so Turki glasom uradnih poročil že dokaj daleč udrli na rusko ozemlje. Batum bo baje kmalu v turških rokah. — Na Črnom morju se je vršil dne 17. decembra spopad

med 17 ruskimi in 1 turško ladjo. Turki so potopili 2 manjši in poškodovali večjo rusko ladjo, kar je pač znamenje, da mora biti rusko černomorsko brodovje zelo slabo. — Pred Dazdanelemi straži sedaj 40 angleških in francoskih ladij. Pričakuje se, da bo brodovje prihodnje dni zopet z vso silo začelo obstrelijevati oba bregova Dardanel. Rusi, Angleži in Francozi se že med seboj prepričajo, čeprav bodo Dardanele in Carigrad, ko bo enkrat Turčija poražena. — Na bojišču v Egipatu se ni zgodilo kaj posebnega. Dva angleška čolna sta zopet poskusila izkreati v Akabi čete za boje ob Sueškem prekopu, pa so jim Turki preprečili izkreanje. — „Sveti vojska“ se posebno v Maroku zelo širi.

Italija.

Italija v Albaniji.

Italija je zasedla važno albansko mesto Valono. Ali za stalno ali samo mimogrede, ni razvideti iz albanskih uradnih poročil. Po zvezni pogodbi, ki obstoji med Avstrijo in Italijo, bi se to ne smelo zgoditi, kajti v pogodbi stoji, da morata na Balkanu obe državi postopati v vsaki zadavi sporazumno. Mi ne vidimo razloga, zakaj ne smemo o Italiji pisati in govoriti popolne resnice. V Italiji smejo časniki celo z lažmi hujskati proti Avstriji, a mi moramo molčati in ne smemo ljudstva pripravljati, da se, kadar bo treba, brani profi vsem sovragom naše Avstrije. Z vzvetjem Valone obvladuje Italija Otrantsko ožino in z njeno celo Jadranško morje.

Nove čete v Italiji.

„Tagespost“ javlja iz Berna: Preko Pariza poročajo, da je postavila Italija nove artillerijske in infanterijske polke. Tudi bo pomnožila število svojih gorskih čet (alpincev).

Ponanjkanje žita v Italiji.

Vsa italijanska javnost se bavi z vprašanjem o pretečenem pomanjkanju žita. V „Corrispondenza“ izražajo razni poslanci svoje mnenje. Poslanec Agnesi se boji, da bo Italija že aprila, maja in junija 1915 brez žita, ako se vladni ne posreči zagotoviti trgovini z žitom svobode. To se naj zgodi v sporazumu z angleško vlado, ki sedaj uvoz žita v Italijo nadzoruje in ovira, ker se boji, da gre mnogo žita, namenjenega za Italijo, na Nemško. Tudi poslanec Benaglio toži, da je uvoz pšenice čedalje težavnejši, vsled česar rastejo cene neprestano. Poslanec Cassin priporoča, naj nakupi vlada večje množine žita v Ameriki ter poskrbi sama za prevoz. Poslanec Fumarola pravi, da se cene žitu v Apuliji neverjetno dvigajo; priporoča nakup v Ameriki in na Rumunskem po državi, ki naj odda potem žito občinam in gospodarskim zadrgam, katero naj posreduje pri prodaji žita zasebnikom. Poslanec Legnani trdi, da Švica v Genovi preklada znatne množine žita v prehodnem prometu; to ž to da gre na Nemško. Tako postopanje da le škoduje nepristranosti Italije.

Uspeh avstrijskega brodovja v Adrijiji.

Francoski podmorski čoln „Curie“ se je — dneva nam uradno poročilo ne pove — približal našemu obrežju pri Poli. Vozil je za neko jadrnico, ki je dobro poznala morje ter se tako ognil vojem minami. Pred Polom se je še enkrat vzdignil, da se pripravi na napad. Toda to je bila njegova poguba. Naše skrbne obrežne baterije so ga zapazile in začele obstreljevati. Čoln je kmalu izginil na dno morja.

Drug uspeh je priboril avstrijskemu brodovju naš podmorski čoln XII, kateremu poveljuje poročnik linijske ladje, Egon Pesch. Dne 21. t. m. dopoldne je zapazil v otrantski ožini (kjer prehaja Adria v Sredozemsko morje) francosko brodovje, obstoječe iz 16 velikih ladij. Pogumno se je zagnal proti sovražniku, ga napadel in dvakrat zadel ladjo, na kateri se je nahajjal poveljnik francoskega brodovja, viceadmiral Bou de Lepesyer. Ladja je močno poškodovana. Vsa avstrijska javnost je vsled junaškega čina naših mornarjev polna zanosa in navdušenja.

Pogodba med Bolgarijo in Rumunijo.

Carigrad, dne 29. decembra.

Carigradski „Osmanischer Lloyd“ poroča iz zanesljivega vira, da je prišlo do sporazuma med Bolgarijo in Rumunijo. Glede podrobnosti sporazuma poroča omenjeni list slednje: Rumunija je priznala Bolgariji, da naj Bolgarija v času, ki ga bo smatrala za primerenega, udejstvi svoje namene glede Macedonije. Obe državi sta se nadalje v tem zedinili, da se mora vsak predlog gotovih velesil naznani drugi državi, da se onemogoči vsaka diplomatična dvojgra. V gospodarskem oziru sta se dogovorili, da morata obe državi skrbeti, da varstvo plovbe po Donavi ne bo trpelo nobene škode. Tudi glede neoviranega železni-

škega prometa je prišlo do sporazuma. Trgovske načrte bi naj gospodarske vezi med obema državama izboljšale. Glede zunanje politike sta se obe državi odločili, vstrajati pri dosedanjem nepristranosti. V sluchaju pa, če bi katera teh dveh držav smatrala, da je napočil čas, da more udejstviti svoja narodna stremila, se ji ne sme zabraniti, da po posvetovanju z drugo državo postopa tako, kakor smatra za prav. (To potrjuje, da si Rumunija in Bolgarija druga drugi ne bosta padli v hrbet, če bi bila katera teh dveh držav zapletena v vojsko. Trosporazum smatra z ozirom na prizadevanja, izvabiti Rumunijo na svojo stran, to kot svoj uspeh.) Glede Turčije sta se sporazumieli, da bosta tudi v bodočnosti napram nji vzemali prijazno stališče.

Razne novice.

Naročajte „Slovenskega Gospodarja“.

»Slovenski Gospodar« je zdaj najbolj razširjen slovenski list na Štajerskem. Tiska se ga vsak teden 18000 izvodov. V zadnjih treh mesecih je pridobil nad 4000 naročnikov. To je najboljši dokaz, kako priljubljen je »Slovenski Gospodar«. Zato pa, so-mišljeniki na delo, da se ob novem ltu zviša stilo na 20000! Priporočajte povsod naš list. »Slovenski Gospodar« stane celo leto 4 K, pol leta 2 K, četr leta 1 K; za Nemčijo stane celo leto 6 K; za Ameriko pa 8 K. Položnice in nakaznice naj se natančno tako izpolnijo, kakor je opisano na koleru, ki smo ga svoj čas priložili »Slovenskemu Gospodarju«. Ne pozabite napisati, ali ste nov, ali star naročnik!!

Iz učiteliske službe. Začasna učiteljica na Polenšaku Angela Lebar je imenovana za stalno učiteljico istotam. — Stalna učiteljica v Majšpergu Regina Gobec je imenovana za stalno učiteljico pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. — Službi sta menjala Karol Drobniuk pri Sv. Marieti nad Rimskimi toplicami in Eleonora Vodušek v Trbovljah. — V začasni po koj je stopila stalna učiteljica na vitanjski okoliški Žoli, Marija Lindtner.

Avtstrijski škofje so izdali skupno pastirsko pismo, ki se bi naj čitalo po vseh cerkvah na novega leta dan. V njem priporočajo škofje, naj bi avstrijski narodi po vzgledu svojega cesarja, ki je dne 8. decembra sebe in svojo hišo posvetil Sreču Jezusovemu, posvetili tudi sebe temu najkrepkejšemu božjemu varstvu.

* **K Sv. Očetu silijo.** Sedaj v resnih vojskih časih polagajo vse države veliko važnost na to, da dobijo pri Sv. Očetu svoje zastopnike (poslanike). Najprej je prišla Angleška, ter si izposlovala svojega zastopnika na papežkem dvoru. Opomniti je treba, da ima Angleška celo postavo, s katero se prepoveduje, da bi vladu pošljala v Vatikan svojega zastopnika. Toda sila kola lomi. Tudi razmere med turškim dvorom in Vatikanom se uredijo. Že v bližnjem času pride turški poslanik na papežki dvor. Med Vatikanom in francosko vlado se vršijo pogajanja, ki pa ne tečejo gladko. Papež zahteva, da francoska vlada poprej umakne postavo o ločitvi cerkve od države, predno sprejme francoskega poslanika. Končno prihajajo tudi glasovi, da hoče Srbija naravnost s papežem urediti cerkvene razmere svojih katolikov in ustanoviti pri Vatikanu zastopnika. Rusija pa ima že od prejšnjih časov na papežkem dvoru svojega poslanika.

Vojške božičnice. Našim ranjenim in bolnim vojščakom, ki jih je po mariborskih bolnišnicah bližu do 1000, so zlata in biserna srca dobrotnikov priredila kaj lepe božičnice. V novem poslopu cesar Franc Jožefovega jubilejnega učiteljišča šolskih sester so darovali oskrbele blage gojenke imenovanega učnega zavoda, in sicer vsaki letnik za svojo prejšnjo učno sobo. Tu je bila razdelitev darov v pondeljek, dne 21. decembra, ob 5. uri popoldne. V rezervni ali nadomestni bolnišnici I, obstoječi iz vojaške bolnišnice, dve hiši infanterijske vojašnice in iz deske šole v magdalenskem predmestju, so se pa božičnice vrstile v sredo, dne 23. decembra, od 5. do 7. ure na zvečer. Ta tukaj so bogata darila oskrbele milosrčne gospe, članice Rudečega križa, s pomočjo darežljivih dobrotnikov v mariborskem mestu. Po vseh bolniških sobah so bila postavljena označana in razsvetljena božična drevesca, na njih in okrog njih pa je bilo videti bogato zalogo raznih koristnih in dragocenih darov, odločenih za vse posamezne vojščake. Tem božičnicam je dala poseben sijaj ter jim vtisnila pravi, namreč verski značaj navzočnost premošljivega gospoda knezoškofa, ki so navzlie svoji bolehnosti z veseljem prihiteli med ljube vojake, da jih razveselijo s prijazno, podučeno, tolažljivo besedo. Tako so Njih Ekscelecna dne 21. decembra pri šolskih sestrach z angelji v božični noči „oznanjevali veliko veselje“, veselje v vojski, hrabrim vojščakom, ki so zvesto storili svojo dolžnost; blagim učenkam, ki so s skrbjo za bolnike izvršile izredno dobro delo; skrbnim zdravnikom, ki, posnemajoč božjega Zdravnika, zdravijo bolnike; strežnicam bolnikov, to je: šolskim sestrar, ki so zdaj zares duhovne hčere sv. Frančiška, apostola ljubezni do Boga in do bližnjega; dušnemu pastirju bolnišnice kot služabniku Kristusovemu, in vsem, ki so s svojo darežljivostjo in

navzočnostjo razveselili ljube vojščake. — V rezervni bolnišnici so prevzeti Njih Nadpastir dne 23. t. m. v prvem poslopu pojavili z ozirom na pričujoči praznik ljubezni požrtvovalno ljubezen vojščakov samih, potem vseh, ki zdaj za nje skrbijo, namreč blagih gospes, zlasti grofice Schönborn (bližnje sorodnice rajne prestolonaslednikove soproge), gospodov zdravnikov, bolniških strežnikov in strežnic, vojaškega kurata in vseh navzočih gostov. V drugem poslopu so izrekli iskreno zahvalo vojščakom za njih hrabrost, vsem drugim pa za njihove trude in skrbi, ki jih imajo z ranjenci in bolniki. V tretjem poslopu so z božičnega drevesca posneli duhovne darove ter izročili vojščakom tudi še za prihodnost pogum, udom Rdečega križa dejansko ljubezen, gospodom zdravnikom velikodušno požrtvovalnost, postrežnikom potrežljivost, vsem pa prisreno nadpastirsko zahvalo. V četrti hiši so povdarjali, kako so vojščaki, kot zvesti čuvaji domovine podobni bedecim pastircem betlehemskega, čeprav daleč od svojih domačih, venčar se nahaja sredi med ljudmi, ki so dobre volje in blagega srca, to so blagovoljni zdravniki, dobrotljive gospe, skrbni postrežniki in ljubezne strežnice in darežljivi dobrotniki, katerim torej velja pesem angleška: Mir ljudem na zemlji, kjer so dobre volje. Ta božični mir in blagoslovljeno novo leto so Ekscelecna vsem iz srca želeli. Videti si mogel, kako so te svetega navdušenja polne beseđe ganila srca vojakov in vseh pričujočih, kako so vsi pobožno sprejeli podljeni jim nadpastirski blagoslov, kako so obdarovancem od veselja žarelka lica, kako so z besedo in s pogledom izražali svojo hvaležnost za izkazano jim ljubezen, kakor sta se tudi poveljujoči zdravnik in vojaški kurat mil, knezu posebej zahvalila za navzočnost pri teh domoljubnih prireditvah. Vse to se ne da kratko popisati, pa eno misel nam vzbuja: Vojska je res nekaj groznega, je pa tudi izreden pripomoček božje previdnosti, da vzklijejo iz človeških src evetke raznih čednosti, zlasti čiste ljubezni do Boga in do bližnjega, tako nežne in lepe, kakršnih drugače nimate na svetu! S temi božičnicami so si naš premil. Nadpastir in vsi drugi dobrotniki v srcih naših občudovanja vrednih branitev domovine gotovo postavili spomenik, ki ga vihariči časa ne bodo porušili.

Avtstrijski duhovniki ujeti na Francoskem, med katerimi se nahaja tudi slovenski lacarist dr. Zdešar, se ne smatrajo več kot ujeti vojni kurati, ampak kot navadni avstrijski državljanji. Po posredovanju nekega rimskega kardinala pri francoski vladi ravnajo sedaj Francozi bolj človeško z našimi ujetniki.

* **Sveti večer in naš cesar.** Četudi ima naš cesar v sedanjih resnih časih zelo veliko skrbi, vendar si je pridržal božični večer, čisto za-se in svojo obitelj. Božično drevje se je nahajalo tudi letos, kakor prejna lata, v prostorih cesarjeve hčere nadvojvodine Valerije v gradu Šenbrun pri Dunaju. Toda letos je obhajal naš cesar-božični večer v večjem krogu, kakor v prejšnjih letih, ko so bili navadno navzoči le njegova hčerka nadvojvodinja Marija Valerija, njen soprog nadvojvoda Franc Salvator in otroci visoke dvojice, letos so pa bili še tudi navzoči soproga prestolonaslednika, nadvojvodinja Cita, in njeni otroci. Mogočno božično drevje, katero so skrbno okrasili pod nadzorstvom nadvojvodine Valerije, se je dvigalo do stropa in je lesketalo v številnih električnih lučicah. V ozadju pa so bile napravljene jaslice z mnogimi izrezanimi podobami. Na vrhu božičnega drevesa je plaval angel, ki je nosil na traku napis: „Gloria in excelsis“. Ob obeh straneh drevesa sta pa bili dve dolgi, belo pogrnjeni mizi, na katerih so se nahajala cesarjeva darila. Po končani obiteljski večerji se je pričelo razdeljevanje božičnih daril.

* **Prestolonaslednik pripenja vojakom odlikovanja.** V nedeljo, dne 27. decembra, je došel nadvojvoda Karl Franc Jožef v mesto Marmaros-Sziget (na Ogrskem), da nadzira tamošnje vojaške čete. Ljudstvo je sprejelo nadvojvodo z velikim navdušenjem. Zvečer se je na čast nadvojvodu vršila bakljada. Nadvojvoda je ostal cel dan na bojni črti in je osebno pripenjal častnikom in moštvu, ki je bilo predlagano v odlikovanje, hrabrostne kolajne in druge redove na prsa. Nadvojvoda se je počkal tudi v cerkev, kjer je prisostvoval sv. maši. Prestolonaslednik se je na ulici v Marmaros-Szigetu zelo prijazno pogovarjal s prebivalstvom. Spremljal ga je med drugimi tudi brat njegove soproge, princ Parma. Prenočeval je visoki gost v hiši marmaroškega nadžupana.

Nemški prestolonaslednik je vsakemu svojih vojakov poklonil za božično darilo pipi s svojo sliko.

Italijanska kraljeva Jelena je povila princezino, kateri je bilo pri krstu dano ime Marija.

* **Nadkurator Jakob Tajek.** Poročali smo, da je vlč. g. nadkurator Jakob Tajek prej poleg direktorjev tudi odšte bojnih govorov našega prevzvisevnega Nadpastirja, za-se in za gg. Goljelca in Škofja. Nato je pisal posredovalcu mariborskemu duhovniku na dopisnici z dne 22. decembra 1914 tole: Eno izmed najveseljših ur v celi dobi vojske mi je pripravilo Vaše prijazno pismo in solze veselje so me polile, ko sem čital premilostne besede in želje Njih Prevzvisevnosti našega preljuhičnega Nadpastirja. Kako se že veselim na govore Njih Ekscelecnce!

Kaška vesela gg. tovariša iz lavantinske škofije. Ze- lo rad bi se ponizno in iskreno zahvalil Njih Prevzvisevnosti — pa nimam primernega papirja, niti črnila blagovolite Vi začasno tolmačiti Njih Ekscelecnco mojo in ljubih tovarišev najpokornejšo in najsrčnejšo zahvalo za govore, direktoriše in tako tolažilne in mile želje in dobrotno molitve. Bog povrni preobilno vse s svojim blagoslovom! Z novim veseljem in še novo močjo bomo izvrševali svojo težavno službo, katera je tudi nevarna. Pod Golecom sta bila že dva konja ustreljena, kapa prestreljena, Škofič je bil že parkrat napol zasut od granat — o sebi ne morem govoriti, bi bilo neumestno — pa hvala Bogu, dozdaj — če se v zadnjih dneh kaj ni zgodilo obema — vsi smo zdravi, menda bolj ko v miru, Žalibog, da imamo dozdaj veliko izgubo naših pridnih štajerških fantov in možev, ki se odlikujejo po prav posebnih hrabrosti. Pa to ni drugače mogoče, ko smo vedno v boju s premočjo sovražnika. V zadnjih dneh sem bil prav srečen, da sem mogel širikrat maševati. Če bo to le mogoče tudi o Božiču! Celo polnočno sem namenjen imeti. Pa nikdar se danes ne ve, kaj bo jutri. Se enkrat najsrečnejša zahvala in ponjen poklon Njih Prevzvisevnosti, srečno novo leto in najsrečnejše pozdrave vsem č. gospodom in preblagim prijateljem... Jakob Tajek, 28. I. T. D., vojnopoštni urad 73.

* **Vojni kurat prof. Ernest Terstenjak** je še zdrav na božiču. Prevzv. knezoškofu je poslal pretekle dni božične in novodelne čest tke. Njegov naslov: Vojna bolnišnica 8-14, vojnopoštni urad 64.

* **Trije bratje v ruski ujetništvu.** Četovodja posestnik Matija Babič iz Krapja pri Ljutomeru je z dvema svojima bratoma, s katerima je bil pri 87. pešpolku na severnem božiču, v ruski ujetništvu.

* **Elabuga, okraj Kazan.** V Elabugi, okraj Kazan, se nahaja posebno mnogo naših ujetnikov iz pešpolka št. 87. O mestu Elabuga ne moremo najti nobenih podrobnejših podatkov. Pač pa o okraju Kazan. Okraj Kazan je izhodnoruška pokrajina ob obeh straneh ladjenosne reke Volge. Pokrajina je deloma hribovita, deloma proti jugozahodu planjava, zelo bogata na gozdovih in pašnici. Prebivalstvo je nad 2 milijona, polovica od njih so Mongoli (sorodno pleme z Madžari), in sicer Tatari, Čuvaši in Čeresrski. Pečajo se s poljedelstvom, vrtnarstvom, živinorejo (posebno z ovčjero) in z žitno, lesno trgovino ter trgovino z usnjem. Glavno mesto pokrajine Kazan je mesto istegajmo Kazan. Steje 131.000 prebivalcev.

* **Kako se piše vojnim ujetnikom.** Tisti, ki hčajo dati svojcem, ki so v vojnem ujetništvu, poročila, naj se ozirajo na sledče, deloma nove določbe, ki veljajo samo za vojne ujetnike v Rusiji in Srbiji. — 1. Pisoma se naj oddajo odprtia in brez znak (nefrankirana), in sicer v počuben poštni nabiralnik. Znaslov velja ta-le oblika: (Ime in naslov Franca Breznika sta seveda le za primer.)

Prisoner de Guerre

Franc Breznik

7. Pešpolk

Moskva

Kuverta se razdeli s črto v dva dela, ker izpolni Rudeči Križ, ki mu pošilja pošta vsa pisma, pravno desno stran z naslovom v ruskem ali srbskem jeziku. Brezpogojno potreben je francoski napis „Prisonier de Guerre“, to se pravi „vojni ujetnik“. Sicer pa zadostuje ime, polk in ime kraja, kjer se nahaja dotični po došlem poročilu. Torej je mogoče stopiti z ujetnikom v zvezo še-le potem, če se je oglasil. 2. Zavojni (paket) za vojne ujetnike v Rusiji (v Srbiji ne) so do 5 kg teže dovoljeni in tudi poštnine prosti. Oddati se pa morajo na glavni pošti na Dunaju. Drugi poštni uradi jih ne sprejemajo. 3. Dienar se na vojne ujetnike lahko pošilja po poštni nakaznici pri vsakem poštnem uradu. Dobro pa je, če se tam prej povpraša, na kakšen način da se sme poslati in ravno tako se mora zaračunati v „frankih“.

* **Mrtvi vstajajo!** Ne verjemite vsake govorice o padlih vojakih. Od sv. Lenarta p. Vel. Nedelji se nam poroča: Tukaj so bile razširjene novice kot govorice resnčne, da jih je od naših čez 120 vpoklicanih vojakov že 7 padlo. Dosedaj je gotovo resnčna vest, da je v Galiciji parhel Lenart Poplatnik iz Oslušovec, ki je, od ruske puške zadet v drob, od svojega tovariša Blaža Erhatiča, tudi iz Oslušovec, v zavjetje odnešen v njegovem naročju izdihnil. Bil je ud Mladiški Zvez. Med padle se je že štelo tudi 1. Janeza Marina, želarja v Podgorcih, 2. Franca Munda, mlinarjevega sina v Bratonečih in 3. Alojza Stuhca, zidarskega pomočnika iz Ritmerka. Vsi trije so v ruski ujetništvu in sicer: Marin in Munda sta v Elabugi v guberniji Wjetka blizu Urala. Kakor kaže zemljovid, je to v zračni črti kakih 2500 km severno-zahodno od nas. Oba pišeta, da sta živa in zdrava. Zima pač da je taka, da so vse reke zamrznjene. Alojz Stuhec pa je pisan iz južne Sibirije iz mesta Kansk v guberniji Jenisseisk, ki leži čez 5000 km v severno-zahodni smeri. Ta je tudi ud Mladiške Zvez.

* Vpoklicanje črnovojnikov letnikov 1887 do 1890. Kakor znano, se je vršil od 16. novembra do 31. decembra 1914 nabor v l. 1878. do vštetega leta 1890. rojenih črnovojniških obvezancev. Sedaj se bo pritegnil del teh črnovojniških obvezancev v službovanje, v kolikor so bili spoznani za zmožne za službovanje z orožjem, in sicer se razteza ta vpoklic na letnike 1887, 1888, 1889 in 1890. V omenjenih letih rojeni bodo morali nastopiti dne 16. januarja 1915 pri c. kr. nadomestnih okrajnih poveljništvih, oziroma domobraniških nadomestnih okrajnih poveljništvih, označenih v njih črnovojniških legitimacijah. Za one črnovojniške obvezance omenjenih letnikov, ki morajo nastopiti še le v poznejšem času, velja čas, ki ga je razvideti iz te legitimacije. Pri naknadnem naboru po 16. januarju za sposobne spoznani črnovojniki teh letnikov, morajo nastopiti tekom 48 ur po naboru. V kolikor vsakega teh črnovojniških obvezancev je, da prineso s seboj: par močnih čevljiev, gorko perilo, odeje, vsekakor pa žlico, vilice, nož in posodo za jedila. Če so ti predmeti uporabni, dobe črnovojniški obvezanci za njene povrnjeno njih vrednost.

* Cenjena županstva opozarjam, da se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru tiskana dovoljenja za klanjanje telet in stane 1 pola, t. j. 8 komadov, 4 vinare brez poštne.

* Slovenski ranjenci v Kladnem na Češkem nam pišejo: Srčna hvala vam za „Slovenškega Gospodarja“, ki nam ga pošiljate. Mi ga v veselju prebiramo, ker nam donaša vedno kaj zanimivoga. Upljuno se priporočamo še za nadaljnjo pošiljatev. Voščimo vam srečen začetek novega leta, da bi imel tudi ob novem letu vaš list lep uspeh. To vam želimo, ranijeni Slovenci iz bolnišnice v Kladnem.

* St. Ilja v Slov. gor. Na sveto noč, dne 24. decembra ob 11. je tekaj umrl znani gostilničar in veleposestnik Konrad Zelzer, star 35 let. Umorila ga je dolgotrajna bolezen jetika. Rajni je bil lastnik enega najlepših in naivečjih šentiljskih veleposestev. Pri vseh volitvah je umrl volil zvesto z našo stranko. Tudi pri bodočih volitvah bi bil g. Zelzer kot dvakratni volilec I. razreda odločil usodo našega St. Ilja. Zelzerjeva hiša je bila vedno odprta za naše veselice in shode. Pogreb g. Zelzerja se je vršil v ponedeljek, 28. decembra dopoldne ob veliki udeležbi. Rajni zapušča mlado vdovo. Svetila umrlemu obmejnemu Slovencu večna luč!

* Sv. Trojica v Slov. gor. V ruskem ujetištu se nahaja Frane Kurnik, posestnik in fotograf v našem trgu. Kurnik, ki je vnet naš pristaš, je pisal svoji ženi; da ga je smrt že delj časa šegavo gledala, da je še zmiraj zdrav kakor je šel od doma in da se nahaja v ruskem ujetništvu.

* Negova. V nedeljo, dne 20. decembra, smo spremili k zadnjemu počitku blago mater in ženo Gro Brežnik, doma v Gornjih Ivanjicah. Bila je zelo prijavljena in spoštovana, kar je pričal njen velik spreved. Neden siromak ni odšel od nje praznih rok. Boditi ji zemljiča lahka!

* Mala Nedelja. Dne 27. decembra je umrl po kratki, a mučni bolezni v Radoslavcih, previden s sv. zakramenti, g. Anton Božič star. v 78. letu svoje starosti. Pokojnik je bil blaga slovenska narodna duša. Kot bivši 19letni župan občine Radoslavci je pomagal rade volje vsakemu bodisi z dobrim svetom, bodisi dejansko in pri zloglasni „rožnodolski aferi“ obriral marsikatero solzo. Bil je 1. 1875 ustavnitelj Bralnega društva pri Mali Nedelji, svoječasno mnogoletni načelnik krajnega šolskega sveta, načelnik cerkvenega konkurenčnega odbora ter čez 40 let nepretrgoma okrajni odbornik in zastopnik. Okrajno cesto, ki se vije po malonedeljski dolini, nam je s težkim trudom priboril. Ker je bil tudi član okrajnega šolskega sveta, kjer se je mnogo trudil za razvoj šolstva, je dobil od c. kr. deželnega šolskega sveta v Gradcu za njegovo delovanje laskavo priznanje. Omenjamo še, da je bil rajni od početka postanka „Slov. Gospodarja“ nepretrgoma njegov naročnik, kar se razvidi v njegovi časniški zbirki. Kljčemo mu torej: Bodi mu lahka zemlja domača!

* Leskovec. Cerkveni ključar Andraž Šmigoc ima v vojski dva sina: Jakoba in Andraža. O Jakobu se je govorilo, da je mrtev. Dolgo ni bilo glasbu od nje. Sedaj se je oglasil iz Rusije. Nahaja se v bolnišnici v Rostovu. Dal Bog, da se tudi mlajši kmalu oglasi s kakim nismom!

* Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Sveti večer je, ko mi misli vedno plavajo na jug, na srbsko zemljo, kjer je pred enim mesecem našel prerani grob 23letni mladenič Alojzij Persuh iz G. Pleter. Ko je bil letos v Litiji, ko je bil v službi, potrijen k vojakom, je pisal starišem: Tudi jaz nisem izjema in ne bom vam delal sramote. Trije starejši bratje so bili namreč tudi vojaki, edev je na severnem, drugi pa na južnem bojišču. Slednji je pred par dnevih naznal domačim žalosten glas, da je izgubil brata (bla sta skupaj na bojišču), dne 26. novembra mu je srbska bomba naglo pretrgala nit življenja, raznesla mu je glavo. Bil je priden mladenič, ki se je povsod prikupil s svojo skromnostjo in vestgostjo. Žalosti se nam sreča nad tvoto izgubo, toda udati se hočemo tudi mi in reči: kakov si ti rekel očetu, ko si odhajal na bojišču: Zgodi se naj, kakor je Bog odločil! Bog ti je odločil junaško in častno smrt za domovino in cesarja. Bog ti bodi tudi plačnik in ti podeli večni mir v deželi, kjer ni več krvavih vojsk. Daleč od nas spavaš smrtno spanno, toda vedno nam ostaneš v blagem spominu!

* Vurberg. V tukajšnjem gradu stanuje okrog 250 beguncov iz Galicije, večinoma Poljakov in nekaj

Rusinov. Na sveti večer po polnočnici so Poljaki zapeli v cerkvi 5 krasnih poljskih božičnih pesmi. Tako so bili ganjeni, da so vsi ihteli. Ubogi ljudje! Bog daj, da bi se mogli kmalu vrniti v domovino!

Spodnji Dravograd. Dne 28. t. m. je umrl v Dravogradu mil. g. prošt Florijan Isop, star 70 let. Tudi našemu ljudstvu, ki zahaja na božjo pot k Sv. Križu, je bil dobro znan. Pogreb je bil v Šredo, dne 30. t. m. Naj v miru počiva!

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sledi p. n. dobrotniki in dobrotnice: dr. Jerovšek 20 kron; neimenovan 100 kron; hranilnica v Šmarju 50 kron; dr. Verstovšek 20 kron; profesor Vreže 10 kron; Medved, župnik, 10 kron; Sagaj, kapelan, 10 kron; Janžekovič Vid, župnik, 10 kron; Veternik, župnik, 10 kron; Čede, župnik, 4 krone; okrajni odbor Šmarje 60 krón; Marzidovšek, c. kr. vojni kurat v p. 15 kron; Čižek, dekan, 12 kron; Ogrizek, župnik, 4 krone; Cerjak, župnik, 10 kron; dr. Somrek 4 krone; dr. Matko 20 kron; dr. Lukman 5 kron; Škof, kapelan, 6 kron; dr. Jan Klasinc 10 kron; Janžekovič iz Sv. Marjete pod Ptujem 2 vreči krompirja, 4 kg zabelje, 10 kg čebulja. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stotero Bog plati!

Pogrešajo se: Po vseh krajih sem že vprašala po mojem mi možu Tomažu Munda, ki je bil prideljen c. kr. pešpolku štev. 87, 8. stotnji, poljska pošta štev. 73, pa nikoli ne znam povedati, kje da je. Zadnjikrat mi je pisal dne 1. oktobra iz Gajicije. Mogoče, da zna kateri njegov tovariš, kaj se je z njim zgodilo. Prosim uljudno, naj mi poroča Marija Munda, Bratnečice, pošta Sv. Tomaž pri Ormožu. Vse stroške mu dragovolje vrnem. — S severnega bojišča se pogreša od pričetka septembra Mihael Roth v ein, rezervni infanterist 87 pešpolka. Tovariš, ki morda vedo kaj o njem, se prosijo, da bo dragovoljno javiti njegovi ženi Amaliji Rothwein, Eggenberg pri Gradcu, Eisengasse 7. X. Pogreša se rezervni korporal Rek Franc od pešpolku štev. 87, 11. stotnja. Imenovani se že pogreša od dne 26. avgusta. Podatki na naslov: Jakob Rek, posestnik, ibina št. 33, pri Sv. Andreju v Slov. gor. — Če bi kdo vedel za voljaka Jožefa Meža, korpora od poljskega topničarskega polka štev. 9, naj javi Janezu Meža v Zaberdetu št. 3, pošta Velenje.

— Pogreša se rezervist Jernej Miklavec, pešpolk štev. 87, 11. stotnja, doma iz Arlice pri Vuhredu. Imenovani se pogreša že od dne 25. avgusta. Bil je že v Galiciji. Prosim njegove tovariše v sobojevnik, če je kateremu kaj znano o njegovih usodi, naj dragovoljno sporočiti braatu Antonu Miklavcu, posestniku v Arlici, pošta Vuhred, Spodnje Štajersko. — Pogreša se od dne 22. oktobra Janez Pernat, c. i. kr. 2-3. gorski trenski eškaderon od 15. armadnega zborna, vojna pošta 310. Odgovor na řeno: Gera Pernat, pošta Cirkovce pri Pragarskem. — Kdo je za vojaka Pavla Golnik, pešpolk št. 87, 1. stotnja. Dasi je bil v uradnični izkazu izgub imenovan kot ranjen, vendar se od nihoder ne oglasi in se sploh ne ve, je li živ ali mrtev. Ako je pa morda komu znano, kje se nahaja in kako je z njim, se prosi, da to naznani na naslov očeta Luka Golnik, posestnik, Šmilje, pošta Možirje. — Že od dne 15. oktobra se pogreša poddesetnik Ivan Dogša iz Obriza pri Središču. Služil je pri domobranskem pešpolku štev. 26, 2. stotnja, ter se bojeval na severnem bojišču. Kdor bi kaj natančnega, vedel o njem, je prošen, da naznani to njegovi materi Tereziji Dogši v Obrižu št. 18, pošta Središče. — Pogreša se Jakob Redinaka, infanterist pri 87. pešpolku, 4. stotnja. Od dne 26. avgusta ni o njem nobenega glasu več. Če kdo kaj ve o njem, se prosi, da naznani očetu Tomažu Predikaku, kmetu v Sv. Lovrencu na Drav. polju. — Pogreša se Rotwin in Štefan, 7. bataljon poljskih lovec (Feldjäger), 4. stotnja, vojna pošta štev. 73. Se ni več oglasil od dne 27. avgusta: komur bi bilo kaj znano o njem, dragovoljno naznani ženi Neži Rotwein, Apeča, pošta Sv. Lovrenc na Dravskem polju.

Za vojno bojiščico so še darovali: Pomožni odselk stražišča Rudečega križa v Središču 1. zabol tople oblike; Fr. Repolusk, župnik, St. Vid nad Valdekom 5 K; občina Grušovje po županu Pušniku 15 K. — Skupni znesek 21.184 K 99 v.

* Sv. Križ na Murskem polju. Naša Dekliška Zveza predi na praznik Sv. Treh kraljev, dne 6. januarja 1915, takoj popoldne po večernični bojiščnicu v prid avstrijskemu Rudečemu križu. Na sporednu so klavirske točke gdē. Zacherlove, petje, deklamacije in božična igra v treh dejanjih „Blagor ušmiljenim.“ Ker je čisti dobiček namenjen tako blagovrni namenu, se vabi k obilni zvezcer.

* Ljutomer. Podporno društvo Franc Jožefove šole v Ljutomeru vabi uljudno na šolsko tombolo, kje se vrši na praznik Sv. Treh kraljev, to je dne 6. januarja 1915, v prid ubogi šolski mladini te šole, v restavraciji gospe Kukovec. Začetek ob 5. uri zvezcer.

* Čadram. V Čadramu bo katoliško politično društvo Slov. ga dne 3. januarja 1915, popoldne po litanijah v društveni sobi imelo svoj občni zbor in volitev novega odbora. Vabijo se društveniki in nedruštveniki da pristopijo. — Odbor.

* Kletarski tečaj se vrši od dne 18. do dne 23. januarja 1915 na deželni vinarski in sadarski šoli v Mariboru. Natančneje v inseratu.

Zadnja poročila, došla v četrtek 31. dec.

Boji v Karpatih.

Dunaj, dne 30. decembra.

Avtstrijski generalni štab uradno razglaša:

V Karpatih so naše čete na severni strani Uszoškega prelaza napadle sovražnika in zavezale več višin. Naši oddelki so severno od prelaza Lupkov napadli Ruse in so s tem uslavili njih prodiranje. Dalje proti zahodni strani pridržala so se v razvedenih gorskih prehodom. Severno od mesta Gorlice, severozahodno od Zaklicyna in ob spodnjem toku reke Niša so bili ruski napadi pod velikimi izgubami odbiti. V prostoru izhodno in jugozahodno od Temašovega so zadrženi Avstrije in Nemci dosegli uspehe.

Božič v Przemyslu.

Po poročilih, ki so jih prinesli zrakoplovi iz trdnave Przemysl, so bili Rusi čez božične praznike čez trdnjava mirni. Dva dni pred svetim večerom so Rusi pritržili na neko drevo pred trdnjavou l'šč, pisani v ruskem jeziku, na katerem so bili označeni sledi božični pozdrav: „Vsem hrabrim braniteljem trdnjave željno iz celega sreca mirne in vesele božične praznike. Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“

Bog naj izpolni vse vaše želje! To vam želimo iz srca. X Častniki in moštvo ... baterije ... artilerijske brigade.“

In v resnici ni padel na sveti večer in čez praznike ne eden strel. Radi tega je sklenila posadka v trdnjavu, da bo poslala Rusom, ko bodo obhajali svoj Božič (Rusi obhajajo božične praznike 14 dni pozneje kot mi), na isti način pozdrave in ne bo motila z nadiji njih božičnega slavlja. Tako se sicer uradno ni sklenilo premirje, pač pa dejanški res obstjalo v Przemyslu premirje, med tem, ko se je na celih ostali bojni črti bojevalo dalje.

Zivljenje v Przemyslu se popolnoma redno razvija. Mesto napravi utis, kakor bi ne bi bilo oblegano. V vojašnicah je zelo živahno, ulice so polne ljudi, v delavnicah se pridno dela, povsod se cipa naravná slika najlepšega miru. Nihče se ne razburja, ker so vsi prepričani, da bodo naše čete dosegle končno zmagijo. Da je razpoloženje v Przemyslu res izborno, svedoč dejstvo, da se bo v bližnjih dneh priredila veselica, koje čisti dobiček je namenjen dobrodelnim namenom. Trdnjava je z živjem do dobra preskrbljena. Vojaki so rekli zrakoplovem: „Milahko v držimo celo leto!“ Na Štefanovo so se zrakoplovi vrnili v Krakov in so vzeli s seboj več tisoč pisem. Polet čez sovražnikove postojanke je bil zelo nevaren. Plovba je trajala 3 ure. V Krakovu, kjer so se zrakoplovi srečno spustili na tla, so oddali pisma pošti. Pisma za Krakov so se takoj oddala našlovljencem.

Črnogorci napadajo.

Dunaj, dne 30. decembra.

Avstrijski generalni štab uradno poroča: Na balkanskem bojišču vlada ob srbski meji mir.

Črnogorci so uprizorili ponoven napade na utrdi Gat pri Avtovcu in Lastvo pri Trebinju (Hercegovina). Napadli so bili odbiti.

Nemci na izhodnem bojišču.

Berlin, dne 30. decembra.

Iz velikega vojnega stana se z dne 30. decembra predpoldne poroča:

V Izhodni Prusiji so bile ruske kavalerijske čete porinjene proti mestu Pillkallen.

Na Poljskem desno od reke Visle je položaj nespremenjen.

Na zahodnem bregu reke Visle se je nadaljevalo napadalno prodiranje v ozemlju izhodno od reke Bzure.

V ozemlju izhodno od reke Ravke, kakor tudi pri Inovlodzu in južno-zahodno trajajo boji dalje.

Po zunanjih naznanih se zdi, kakor da bi se Lovič in Škiernjevice ne nahajala v oblasti Nemcov. Ta dva kraja so zavzeli nemške čete pred več kakor šest mi dnevi. Mesto Škiernjevice leži daleč zadaj za nemško bojno črto.

V vojnem ujetništvu se nahajajo:

Pešpolk štev. 87:

Babšek Valentin, 3. stot., iz Cirkovcev, ujet v Elabugi, o-kraj Kazan, Rusija; Bekuš Ivan, 9. stot., iz Ponke, v Elabugi; Berglez Ivan, 6, v Elabugi; Bežjak Miha, 6, v Elabugi; Bohlgemut Ivan, 3, od Sv. Urbana, v Elabugi; Brodej Filip, 8, iz Spodnjega Doliča pri Konjicah, v Elabugi; Butar Ivan, 8, ujet; Bučovec Franc, 5, ujet; Dajnko Lovrenc, 9, iz Dobrine, v Glazovu, okraj Viatka, Rusija; Dornik Martin, 10,

Veselo blagoslovljeno Novo leto

Želim vsem svojim odjemalcem, posebno č. duhovščini t r se priporoča za obila naročila posebno za Svečnico.

Franjo Duchek,
svečar in medicar, Maribor, Viktringhofel.

Vsem svojim odjemalcem žel m

srečno Novo leto

ter se Vam priporočam v nadaljnje naklonjenost. — Tiste pa, ki dosedaj niso po ečali moje prodajalne pa vabim, da v prihodnje to store v njih lastnem interesu.

Marija Kocuvan, trgovka, Ljutomer.
Glava ulica.

Naznanilo.

Na deželnem sadjarski in vinarski šoli v Mariboru se bo v času od 18. do 23. jan. 1915 vršil tečaj za kletarstvo, pri katerem se bo razpravljalo o vseh važnejših in praktičnih vprašanjih kletarstva. Naznanila o udeležbi pri tečaju se morajo vposlati do dne 12. januarja 1915 na podpisano mesto in mora vsak udeleženec tečaja vplačati pri vstopu 10 K za stroške. Predavanja in prijasnila se vršijo v nemščini.

Ravnateljstvo dež. sadjarske in vinorejske šole v Mariboru.

KALODONT
najboljša krema za zobe
stane
od 21. decembra 1914
70 vinarjev.

Zahvala.

Rodbina Zelzer-Cvrlak izreka vsem, ki so nam ob dolgotrajni, mučni bolezni ter ob prerani smrti našega nepozabnega ina, brata, svaka, sreca itd. gospoda

Konrada Zelzerja,

gostilničarja, mesarskega mojstra, velepos, podnačelnika gostilničarske zadruge, člana načelstva šentiljske posojilnice itd. itd., stali ob strani in nas težili, izrekamo prisrčno zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni g. distriktnemu zdravniku dr. Venigerholzu, kateri je z veliko skrbjo si užal rešiti tako dragoceno življenje prezgodaj preminlega Konrada. Ištak tako bodi udana zahvala č. g. kaplani šentiljskemu, ki je našemu ljubenu in dragemu podelil večkrat v bolezni in pred ločitvijo s tega sveta svetotajstva za umirajoče. Vsem pa, ki so se v pondeljek dne 28. dec. v tako ogromnem ševilu udeležili pogreba: č. duhovščini v Št. Ilju in Jarenimi, učiteljstvu, tovarišem gostilničarjem in mesarjem v Št. Ilju in okolic, gospodom orožnikom, lovcom, načelstvu Kmčanske podružnice in drugih korporacij, g. županu Thalerju, sorednikom, znancem in prijateljem, pevecem ter sploh vsem, ki so od blizu in daleč prihitali, da spremijo rajnega na njegevi zadaji poti izrekamo najprisrčnejšo zahvalo. — Bog povrni vsem! Hvala tadi darovalcem krasnih vencev. Ohranite nepozabnega nam Konrada v spominu ter se ga spominjajte v svojih molitvah!

Svetla blagemu pokojniku večna luč! — Na svodenje nad zvezdami!

Rodbina Zelzer-Cvrlak.

Sv. Ilj v Sl. gor — Jarenina, 28. dec. 1914.

Pekovski učenec
se takoj sprejme pri Janezu Turčiću, pekovski mojster, Gösting pri Gradcu.

Kava 1 kg K 2.20

najboljša, mešane vrste, okusna, najdražja bobova kava, se po 10 kg pošilja franko: Handels-Büro XIV. Sv. Andrej v Lavantinski dol. Koroško 994

Izšel je 1. zvezek

"Domäne knjižice". Krasen vojni roman "Železno leto". Naročite takoj, dobite popolnoma zaston. Poverjeniki dobe 10 odstotkov popusta. Naznanijo naj takoj, koliko izvodov želite zastonj za reklamo. Velik zaslužek, lahko delo! Letno 12 zvezkov, vsak obsegajo 128 strani in stane samo 30 vin Založnik dr. Lj. Koser, Juršinci pri Ptaju.

Sprejmejo se 3 osebe

v službo k malemu posestvu Fant 15 do 16 let star in mala dekla za vsak domač posel in poštena učenka od 14 let naprej v malo trgovino. Vsi prostega stanu. Premosti imajo tisti, ki so brez starišč. Kaindrf pri Lipnici št. 48 v trgovini. 689

2 fanta

za usnjarsko učit vzamem na triletno dobo. Starost od 16 do 18 let. Plača na leto 80—100 kron, Sprejme se takoj pri g. Antonu Marčiču, Slov. Bistrica.

Garantrirano pristni čebelni med

1 kg K 2., pličevinsasta posoda 4 in pol kg netto K 10 franko s posodo vred. Ivan Juranič, čebelarski potovnički učitelj, Sv. Andrej v Slov. gor. 61

Slovenci pozor Dvonadstropna hiša

z majhnim vrtičem v sredi mesta in bližu frančiškanske cerkve s 7 stanovanji, se pod ugodnimi pogojimi proda. Več pove upravnosti pod štev. 432.

Krasno stanovanje

za kakršega penzionista, obrtnika ali zasebnika se po ceni odda v Št. Ilju v Slov. gor.

Posebno pripravno za kakršega č. g. duhovnika, ker je do cerkve samo dve minutki hoda. Do železnične postaje po državni cesti 13 min. Olda se lehkovo takoj. Več pove Hranilnica in posojilnica v Št. Ilju v Slov. gor. 976

Sprejmem takoj
trg. pomočnika
in 2 učenca. Jos. Druškovič, Slov. Gradec.

Surovo ovčjo volno

oprano in nepravno kupi vsako množino in po najvišji ceni Rud. Stermecki v Celju.

25 K lahko zazlomite na teden

tudi po Vašem opravilu brez denarja in posebnih znanosti. Pišite takoj tyrdki J. Brož, Kardaš v Rečici, (Češko.) 966

Cepljeno trsje!

Naznanja se vinogradnikom, da so na prodaj sledeče vrste trsja: L. vrsta silvanec, beli burgundec, žlabutina (Gutedel), traminec, pošip (Mozler), Laški rilček (Wälschriesling), Trunta, beli ranfol, Izabelina in mešane vrste ter več tisoč divjakov. Vse trte so cepljene na Kip. Portalis, kako lepo vkorenjene in dobro zaraščene, za kar je jasno. Cena trt m je po dogovoru. Franc Slodnjak, trtar, p. vuršinci pri Ptaju. 970

Pošljatelji,

ki so v stanu pošiljati surovo maslo, sir, jajca, peru nino in druga živila, kakor tudi žito, krompir in stročnice, se iščajo po trgovski posredovalnici

S. Gutstein . Dunaj, X,
Senefeldergasse 15. — Prevzame v komisiji na lasten račun.

Iščem

enega fantu od 15—16 let starega, iz krščanske in poštene hiše, kateri bi imel veselje do vrnarskega dela. Plača po dogovoru O. Kuafelc, vrtnar, Gradeč, Kalvarienberg št. 43. 973

Ože jen konj, hlep za poljedlstvo se takoj sprejme. Več pove oskrbnštvo Noviklošter, Sv. Peter v Sav. dol.

L p vinograd v Framu na prodaj!

Ker imam preveč vinogradov, prodam vinograd v Črešnjevcu (Logovljansko). N. vi nasad v najboljšem stiku u k meri 1 in pol oral, lep sad nosnik, zemlja za vrt in njivo, hfa z opeto kvita, v njej prostor za stiskalnico in dvojna klet. Lega je ena najboljša v Framu, vino izborna. Kupec se naj ogledi pisno ali osebno pri Fr. Muršiču, župniku v Framu.

Graščina na Hrvaskem blizu Štajerske meje išče dva pridna zanesljiva ūaferja (špana) katera že čez večletna dobra izpričevala razpoložljiva, sta ozelenjena, stara od 35—45 let in trezna. Vozir se bodo le takšni prosilci jemali, kateri so že na večih posestvih, kjer so se tudi strojili rabili, služili. Zahteva se strogost, treznost, moralnost in znanje kakršega slovenskega jezika točno in nemščino vsaj za silo. Ponudbe se naj pošljejo na upravnštvo do konca t. m. pod "Špan 971".

Ure

Točna postrežba

Velika zaloga ur, dragoceneosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. oseki zastonj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remont-ura	K 3.50
Pristna srebrna ura	K 7.—
Original omega ura	K 24.—
Kuhinjska ura	K 10.—
Budilka, niklasta	K 3.—
Poročni prstani	K 2.—
Srebrne verižice	K 3.—
Vedeljna jamstva,	

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in ččalar

Maribor, Gasopska ulica 26

Kupujem zlatnino in srebro.

Oklic in prošnja.

Tista dva gospoda, katera sta se dne 27. junija 1914 (na dan sv. Petra in Pavla) peljala z popoldanskim vlakom ob pol 2. uri na progi od Ruš proti Maribori, katerih eden kmečkega stanu je na Bistrici pri Lembahu izstopil in katera sta celo pogovor zastran attentata v Sarajevu slišala med med nekim delavcem in gospo. Dotična se prosita, da svoje naslove dobrohotno na občinski urad v Rušah naznanita.

Pozor! Čitajte! Shranite

V sedanjih časih ko je splošno velika draginja in to tudi pri zgradbah novih stavb, se priporočam vsem posestnikom na Spodnjem Štajerskem, naj se poslužijo novega načina zidanja „Sistem Catona“, katero zidanje pride najmanj za 30 odstotkovceneje. — Za ta način zidanje se porabi skor polovico manj gradiva, opeke, apna in peska. To zidanje velja za kmečka, gospodarska in hišna poslopia in za bolj majhne stavbe po mestih. Priporočam se tudi za betonske stropne, katrim požar nič ne škoduje ter v slučaju požara ostanejo sobe nepoškodovane. Za nov način zidanja se potrebujejo načrti, katere izdelam po najnižji ceni, načrti po „Sistem Catona.“ Kateri posestniki želijo enake stavbe že drugo leto, naj se že do 1. februarja 1915 obrnejo pisno, ali ustmeno do mene, da se njim izdelajo načrti. Ker je torej zidanje „Sistem Catona“ za 30 odstotkovceneje, se bo vsak pameten gospodar poprijel v sedanjih dragih časih te zidave.

Nadalje se priporočam č. duhovščini, občinskim uradom, okrajinim šolskim svetom ter slavnemu občinstvu, da prevzamem vsa v zidarsko obrt spadajoča dela in izdelovanje načrtov po najnižji ceni. Delo točno in solidno. — Naročila ustmeno ali pisno na naslov:

Korošec Karol,

oblastveno preizkušen in koncesioniran zidarski mojster in stavbeni podjetnik

■ ■ ■ V ŽALCU. ■ ■ ■

Pri današnji draginji

je zelo varčno gospodarstvo, da ima zanesljivo, dobro trgovsko zvezo pri naročbi blaga za obleke in drugo robe. To Vam da povod, da takoj naročite **cenik s slikami**, kateri se Vam zastonj in poštne prosto določuje.

Naslov je:

55

Prva kranjska razpošiljalna trgovina

R. Miklauč,
Ljubljana 205.

Obstaj tvrdke blizu 50 let.

Razpošiljalnica pohištva K. Preis Maribor
Steinl trg štev. 6.

Posebno ugoden nakup pohištva za spalnice iz mehkega lesa, lakirane od 90 K; spalnice, iz trdega lesa, politirane, od 160 K; spalnice v starem náškem slogu, moderne, od 240 K. Žimnice (vložki) K 9.50, mize K 10—, stoli K 2.50, močne postelje 14 K, žifenirane 24 K, kuhinjska kredenca 42 K, spalni divani (otemani) 31 K. Posebni oddelki za pohištva iz železa in medenine: otroške omrežne postelje od 16 K, postelje iz železa 12 K, železne omarnate postelje 24 K, umivalne mize 5 K, emajlirane postelje 40 K, postelje iz medenine in polmedenine od 60 K.

Cena in izber brez konkurenco, prest ogled, ilustrovani ceniki brezplačno i poštne prosto.

Tisočim je že bilo pomagano!

„Zamorečev“ obliž za odpravo kurijih čes in pravilno brez boledina, hitro in radikalno trde kaže in kurja očesa. zatisce 40 vin.

„Zamorečev“ pretinski in revmatični obliž zaoper boledine v ledju, kelku in krizu (krbtenici). Cena 60 v.

„Zamorečev“ pastilje zoper goljšo (debeli vrati)

zoper boledine v ledju, kelku in krizu (krbtenici). Cena 60 v.

„Zamorečev“ proti želodčnim boleznim in krvi, deluje hričljivo, vabuje apeti, lajša bolečino, upori prekinjeno prebavo. Zavajec 1 K 50 vin.

Lekarna „H zamorečev“ mag. pharm. Karl Wolf, Maribor, Glavni trg št. 3.

Naročila po pošti se takoj rešujejo.

Najcenejše trte:

jamčeno čiste vrste, to leto posebno mečne, po 13 K za 100 komadov, za vse posestnike ednako, prvo vrsto, prodaja I. Štajerska trsničarska zadruga, P. Juršinci pri Ptaju.

Ceniki z pogoji in imeni trt na vseh pripomljivih podlagah, se pošljejo na zahtevanje brezplačno.

Vinogradnikom se priporoča trte takoj naročiti, da jih pozneje zopet od prekupca ne bodo draže plačali.

Proti NALEZENJU

se moramo sedaj varovati tem bolj, ker sedaj načeljive bolezni, na primer: škrilatka, ošpic, koze, kolera, tifus nastopajo z zvišano močjo, zato

rabite

povsod, kjer se pojavi takе bolezni, desinfekcijsko sredstvo, ki ga morajo imeti pri vsaki hiši. Najpričutnejše razkužile sedanjosti je nosperno

Lysoform

ki se brez vonja, nestrupen in ceno dobri v vsaki lekarni ta drogariji po 80 vin. Učink Lysoferma je točen in zanesljiv, zato ga zdravniški priporočajo za razkuževanje pri bolniški posteli, za izmivanje ran, eteklin, za antiseptične obvezne in za irigacijo.

Lysoformovo milo

je voljno toaletno milo, ki obsega 1% Lysoferma in vseinkuje antiseptično in se lahko rabi za najbolj občutljivo kožo. Dela kožo mehko in voljno. Rabili boste zato zanaprej to izvrstno milo, saj ne navidez drago, v rabi pa jako varčno, ker milo dolgo traja. Komad stane 1 kruna 60 vinarjev.

Zanimivo knjigo z naslovom „Zdravje in desinfekcija“ pošije na željo gratis in franko kemički HUBMANN, Dunaj, XX., Petraschgassee 4.

Lekarniški praktikant

(sekstaner) se sprejme. Mestna lekarna pri c. k. Orlu, Friderik Prull, lekarnar, Maribor, Glavni trg zraven rotovža. 955

Lepa nevozidena hiša s tremi ermi posestva ob državni cesti, 10 minut od cerkve, četrte ure od kolodvora, pripravna za obrtnike ali upokojence, se preda. — Polovica kupnine lahko ostane vknjižene Pojasnila daje Fr. Thaler, župan v St. Iiju v Slov. gor.

Zahtevajte velik cenik brezplačno in poštne prosto z več kot 1000 slik.
Poštne in zavejnine proste. — Neugajajoče zamenjanje ali denar ne zaj.

Št. 57. Široj za stridjenje lesa, fino ponikan, z dvema nastarkoma za stridjenje, reže čez dva roba, penčilni držaj. Reže brez nastavka 3 mm z tankim 7 mm, z debelim 10 mm, celo dolžina 15 in pol em, 17 zeb z rezervnim porenjem. Komad K 4.50. — Isti stroj za stridjenje brade, najboljše kakovosti, komad K 5.50.

Št. 71. Jopič z rokavji iz sive vlagatne volne, edene obrobljen z žepi s dvostrukim gramom, navadne velikosti, kom. K 3.20. — V boljši izpeljavi K 6.75, isti jopič 1 komad 4 K.

— V boljši izpeljavi K 4.50. — Isti stroj za stridjenje brade, najboljše kakovosti, komad K 5.50.

Št. 72. Čevljii sa gospode iz mehkega usnjete, z lesom, z močnim podiplati v vsak vrstnecu od 26—46.

Št. 76. Nahrbnik iz dobrega zelenega gradla, brez obroča, z žepov, z močnim usnjatim jermenom, 35 em širok, 57 em visok, K 2.20, isti z obročem (Ringkoppel) iz njegove pomorskega platna K 3.50. — Isti z enim zunanjim žepom, iz njegove leskega platna K 4.50. — Isti z dvostrukim žepom, iz njegove leskega platna K 5.50, iz zelenega pomorskega platna, z dvojno zunanjima žepoma natačeno po znamenitosti, risbi in najboljši in najlepši izdelki po 6 krun.

Št. 77. Turistovska smajica z obročem, z dvostrukim žepom, z obročem, brez žepov, z svil. vrvico, z okrasom, se da prati, vrata mora 28—45. K 3.50, iz zelenega blaga od snežne močne izkrajosa 3 in 4 krun.

Št. 78. Močne nogavice iz debelih volnarih nitij, na sredji pletenje, v izbrastih modernih H-sashat barvah, za jesen in zimo, se dajo prati, prizadane za mehke župane, 1 par 30 vin.

Št. 80. Kapci za sneg iz vlagatne volne, pletenje, močarvana črna, razteza, vse velikosti, da se prati, 1 komad 30 vin. Ista iz težja, prista srečno volno, zelo tepla K 1.20.

E. LUNA, Maribor št. 49/a.

Prepoznavljajoča gospodarska blaga in gospodarskega orodja.

Franc Cvilak, Sl. Bistrica

Beličica veska
obrt medu in
voščenin.

priporoča vsem č. gg. duhovnikom in slav občinstvu svojo velike zaledo voščenih sveč, voščenih svitkov, stearinovih sveč v vsaki velikosti po najnižji ceni.

R. Pevec, trgovec v Mozirju

kupi več vagonov vsakovrstnih jabelk. — vsako množino šola — lepe orehe — suhe gebe — kateri ima prave zvezne, plača po najvišjih cenah po dogovoru.

J. KOVACIČ, Radgona, Delga ul. 100.

Velika zaloga steklenega (glazbenega) in porcelanskega blaga, steklišč, podobe, okvirje, ogledala.

Točna pestrežba!

Najnižje cene!

Znano je, da se kupi

pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi prav dobro:

Sukneno blago (štof za moške in dekleta.)

Najnovomedno volno za ženske in dekleta,

Najnovjše perline blaga za obleke in bluze,

Platno belo in pisano za srce in sprednje blaze,

Blage za postelje in rjave, brez Šiva in matrac,

Srce Izgotovljeno vseh velikosti za moške in ženske,

Preplašenke volitva izbir, za prati in iz druge afasa,

Zmračne novosti robov iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo vpravo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zato pa pošljem na zahtevanje

ZASTONJ

vsakomur svojo begato zbirko vzorcev na razpolago.

K. Worsche Maribor

Gospodska ul. M. (Herren g. M.)

Odvetnik
Dr. Matej Senčar,
uljudno naznanja, da se nahaja njegova
odvetniška pisarna
sedaj
v Ptuju (Kaiserkeld-ul. 11.)

Brzjavni naslov: Cirilova
... tiskarna Maribor ...

Trgovina tiskarne sv. Cirila Maribor, v lastni hiši Koroska cesta št. 5

Čekovni račun c. k. poštne
... branilice št. 25. 10 ...
interurban telefon št. 113

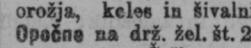
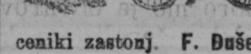
Priporoča svojo veliko zalogu raznega papirja, peresnikov, peres, škatljic za peresnike, svitnikov, raderik, kamencov, tabljic, črnih, zavitkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic itd. Sveti podeže (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, maleki, svetinjice, škapulirji. Štabilije za urade in dr. Ceniki na zahtevo zastonj.

Zakaj

ne pišete takoj po najnovejši vzorce in krašni cenik, kateri se Vam dodelje zastonj in poštne prosto iz Prve Gospodarske razpošiljalnice Ivan Savnik, Kranj 150.

Orožje in kolesa

na obroke. Posamezni deli najezenje. Ilustrov.

ceniki zastonj. F. Dušek, tovarna

orožja, kele in šivalnih strojev.

Općina na drž. žel. št. 2121. 1938.

Češko.

Zastonj

debi vsak 2 pora mrežnih kmetih ali mrežnih negativ. 3 lepo izgled
rebera, ene velenje rame na na glavo ali mrežni košček, kjer zarezi:
4¹/₂, m finega zimskega velenega blaga za ženske
obleke v poljubni barvi za K 9'50 ali v boljši kakovosti za K 12'50

SAMO v Prvi goranski razpoljalnici tv. Savnik Kraju 150

Neugajajoče se zamjenja ali vrne denar.

PALMA

je zaželjeni
kaučuk-podpetnik

Manufaktурно trgovino J. FAULAND v Ptiju se najbolj priporoča.

Ugodno kupite v trgovini

Spalne sobe od 150—1000 K, jedilne sobe od 150—1000 K

otomane, divane, madrace, zagrinjala v različnih najnovejših slogih.

Razpošilja na vse strani! — Cene primern

E. ZELENKA

pohištvo!

Zenini in neveste imajo popust!

Brez konkurence! — Prosti ogled!

tapetarska in mizaraka delavnica nasproti hotela Mohr
Gospeska ulica 25, **MARIBOR o. D.**

Važno oznanilo.

Ker je začasa vojne malo denarja in mnogim ni mogoče niti najpotrebnejšega blaga za obleke ali perilo kupiti, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarič, Maribor, Gospeska ulica št. 9

da bode prodajal blago veliko ceneje kakor popreje; n pr. platno po 40, 45, 50 vin., parhet 36, 40, 45, 50, 56 vin., volneno blago težko za obleke vo K 1—, 120, 150 itd. — Vzorci in ceniki se na zahtevo poštnine prosto pošljejo.

Štefan Kaufman

trgovec z telezom

v Radeču

priporoča najboljše osjetne motike in lopate, dobre kose in srpe, pravo štajersko želeso se dobti po najnižji ceni in solidni postrežbi. 178

Kupujem jaje

(sveža) po najvišjih cenah. — J.

Heller, Dunaj III, Kleistgasse 20.

ZA NOVOLETNO SEZONO

priporočamo trgovcem v nakup:

Cvetje za rože, žica, zlata pena, jaslične izgotsljene, podobice za jaslice, rutke.

Božične in novoletne deplinice kakor tudi druge vrste po izredno nizkih cenah.

Goričar & Leskovšek v Celju.

Graška ulica 7. |

Na debelo in drobno |

Rotovška ulica 2

Pozor! Čenj. kupovalci. Pozor!

Narodna trgovina Alojz Brenčič, Ptuj

radi cenj. občinstvu

za jesensko in zimske sezono

najnovejše barkente za bluze in obleke, veliko izbiro modernega lodja za ženske, kakor tudi za moške, štef od najnižje do najvišje kvalitete, loden za obteke, pelerine in trpežno blačevino. Raznevrstnega belega in pisanega platna za perilo, najnovejše svilene, velenene in štrikane robe. Prav topile štrikane srajce, sprednje hlače, nogavice, moške in ženske kakor tudi za otreke. Vsakovrstnega izgotovljenega blaga n. pr. hlače, bele in pisanje srajce, predpasnike, ovratnike, zavrataice, manšete, dežnike ter spleh vse, kar v to stroko spada.

Za mnogočetvrlai obisk se priporoča

novi in domači trgovec Alojz Brenčič v Ptaju

Novo blago! Nizke cene!

Počitna in hitra postražba!

Ne zastonj

ampak po nizki ceni dobite vse v domači trgovini

**Ivan VESELIČ i. dr.
— v Ormožu —**

katera priporoča vse potrebščine za stavbo kako: cement, traverze, žičnate ograje itd. Vso železino za kovače, mizerje itd.

Veliko izbiro manufakturne blaga, fine Štefe (sukno) hlačevino itd., najboljševraste blaga za ženske oble, svilne robe itd. Vso špecerijo, najboljše mizerje itd. po najnižji ceni. Nakupovanje zrnja, suhih gob, jajo itd. Peštana, solidna postrežba. — Prosim, prepričajte se.

Serravallo-vo Kina-vino z železom

najboljše darilo za

ranjene vojake

in prebolele

od zdravnikov priporočano izbornno okrepčilno sredstvo.

Se dobri v lekarnah

J. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj,
Trst—Barkovlje

OBLEKE

za ženske, moške in otroke, kakor tudi krila, vrhne jepe, bluze, zimske moške suroke in raglane se dobijo v velikaški izbiri in po najnižjih cenah v veletrgovski.

R. Stermecki v Celju št. 300

■ Pišite po cenik. ■

Veletrgovina s špecerijskim blagom in dež. pridelki.

Ivan Ravnikar : Celje

Graška ulica štev. 21.

Priporočam vedno svežo in zgano kavo, kakor tudi fino čokolado in kakao.

Zaloge rudinske voda, vrvarskega blaga in vsakovrstnih suhih in oljnati barv.

Solidna in točna postrežba.

DENARJA NI,

draginja je vedno večja, zaslašek pa majhen. Ako hočete z malim trudem, doma v svojem kraju getevo 10 K na dan zašlužiti, mi posljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor.

**Jos. BATIĆ, Hirska Bistrica 26
Kranjsko.**